

BORSA İKTİSAL AKTÜEL

İSTANBUL TİCARET BORSASI • TİCARET, YAŞAM VE KÜLTÜR DERGİSİ • OCAK - ŞUBAT 2025 • SAYI: 73

İSTİB BAŞKANI ALİ KOPUZ: 2025'TE HEDEFLERİN YAKALANACAĞINA İNANIYORUM

İSTİB MECLİSİ
2025 YILI
BÜTÇESİNİ
ONAYLADI

10

“HER ŞEY DAHİLDE
TABAGIN
ÜÇTE İKİSİ
ÇÖPE GİDİYOR”

16

DÜNYANIN
EN PRESTİJLİ
GIDA
FUARLARI

32

100

YILLIK TECRÜBE

160

EĞİTİM PROGRAMI

UZMAN

AKADEMİSYENLER

3000'İN

ÜZERİNDE KURSIYER

İSTİBAKADEMi

“Rekabet gücün artsın...”

www.istib.org.tr

İstanbul Ticaret Borsası | İstanbulticaretborsasi | İstib1924 | İstanbul Ticaret Borsası | İstanbul Ticaret Borsası

Ali KOPUZ
İstanbul Ticaret Borsası
Yönetim Kurulu Başkanı

Kurtuluş reçetesinin adresi: Köylerimiz

Kudüs doğumlu olduğu için Kutsi adını alan ünlü şairimiz Ahmet Kutsi Tecer, Osmanlı'da yetişip Cumhuriyet devrinde bir şeyler yapmaya gayret eden bir öğretmen olarak, Anadolu'yu keşfedip aydınların gündemine sokmaya çalışır. Onun ilkokulda iken söylemeye başladığımız **“Orda bir köy var uzakta / O köy bizim köyümüzdür”** mısraları, Batılılaşma uğruna köklerini kaybeden bir nesle, “kurtuluş reçetesi”nin adresini gösterir: Köy.

Köy hayatın kaynağıdır, çünkü orada toprak vardır. Toprak, insanın geldiği yeri, yaratıldığı unsuru unutmaması için, varoluş amacı doğrultusunda gelişip büyümesi ve yükselmesi için ve en önemlisi de hep yolda kalıp yoldan çıkmaması için daima hemhal olması gereken nesnedir. O yüzden Kutsi Tecer'in bize **“Benim sadık yârim kara topraktır”** diye sazının teline vuran Aşık Veysel'i tanıtmayı, karışın Türkmen ozanı Karacaoğlu'nı türkülere konu olan şiirleriyle unutturmaması, içimizdeki sevginin kaynağını işaret eden Yunus Emre'yi tekrar gönlimüze nakşetmesi boşuna değildir.

2025 yılına girerken bizim ihtiyacımız olan tek şey, Tecer'in sözünü dinleyip Yunus Emre'yi, Karacaoğlu'nı, Aşık Veysel'i, velhasıl Anadolu'yu ve köyümüzü yeniden keşfetmemizdir. O zaman işimizi, geleceğimizle bütünleşmiş bir ruhla daha da yükseltecek güce kavuşacağız. O zaman sahip olduğumuz toprağın kıymetini bileceğiz.

2024 yılını geride bırakırken, uzmanlar 2025 yılının ekonomi için çok önemli, hatta zor bir yıl olacağını söylüyorlar. Halbuki Tecer de, rakamlar da bize başka bir şeyi işaret ediyor: Ekonominin geleceğini

etkileyecek enflasyonla mücadelede elimizi güçlendirecek en önemli araç, gıda enflasyonunu ortadan kaldırmaktır. Üretimde, istihdamda ve ihracatta bize yeni bir pencere açacak olan gıda ve tarım sektörüne dört elle sarılmaktır.

O halde hepimiz bir kez daha fark etmeliyiz ki, 2025 yılını zor bir yıl olmaktan çıkartacak olan tek şey, gıda sektöründeki başarımız olacaktır. Bu sektörün paydaşları olarak biz ne kadar teknolojik üretime odaklanırsak, ne kadar ürünlerimizin niteliğini ve katma değerini artırırsak, ne kadar yeni pazarlara ulaşırsak, ne kadar topraklarımızın kıymetini bilip bilinçli ekim-dikim yaparsak, ne kadar Allah'ın bize bahşettiği imkanları hakkıyla kullanırsak o kadar 2025 yılı ve geleceğimiz aydınlık olacak; hiç kimse-nin şüphesi olmasın ki, o kadar Türkiye ekonomisinin lokomotif, bir kez daha çağın şartlarına adapte olmayı başarmış tarım ve gıda olacak.

Bunu başardığımızda gelişmiş ülkelerin tarımsal ürünlerde de hammadde kaynağı olup ihraç ettiğimiz mahsulün işlenmiş ürünlerinin pazarı olmaktan çıkacağız.

Sözün özü: 2025'in nasıl olacağı, bizim, Türk girişimcisi, Türk çiftçisi, Türk taciri olarak nasıl olacağı-mıza bağlı... Köyümüzü, “küresel köycüler”e teslim etmeye razı olmayıp Türkün gücü olan bir obaya, bir Türk köyüne çevirmemize bağlı...

Hız. Ali Efendimizin buyurduğu gibi, “Gözü olana sabah ışımıştır.”

Yeter ki bir çift gözümüz, o gözlere ferini verecek “vatan sevdasının tarladan başladığına” iman eden bir yüreğimiz olsun...

*İstanbul Ticaret Borsası
Adına İmtiyaz Sahibi
Ali Kopuz*

*Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
İsmail Şen*

*Danışma Kurulu
Ahmet Bülent Kasap,
İlhan Koyunseven,
Hakkı İsmet Aral,
Recep Salih Al
Murat Çalışkan,
Zülküf Kopuz, Zeki Aslan
Yavuz Hacıömeroğlu,
Mehmet Beşir Kılıç,
Ömer Tekinaslan, Ali Taş Gülen*

*Genel Yayın Yönetmeni
Perteve Aşkın
borsaaktuel@gmail.com*

*Yayın Kurulu
İbrahim Eroğlu, İzzet Erçelen,
Şeyda Soykan, Sebahattin Özkurt,
Hakan Kopuz, Yunus Emre
Çillioğlu, Aleyna Satu Yurtseven,
Erkan Çelik*

*Görsel Yönetmen
Murat Arslan*

*Haber Merkezi
Handan Mesude
Aytaç Işıklı*

*Fotoğraf
Erkan Çelik*

*Nostalji
Murat Arslan*

•

*Yönetim Yeri
İstanbul Ticaret Borsası
Zahire Borsası Sok. No:3 Bahçekapı,
Fatih / İstanbul
www.istib.org.tr*

*Yayın
monad
Burhaniye Mh. Enveriye Sk. No:26/2
Üsküdar/İstanbul
Tel: 0216 557 82 87
www.monadfilm.com*

*Yayın Türü
Yerel Süreli*

*Yayın Tarihi
Ocak 2025*

*Baskı
Şan Ofset
Sertifika No: 45170
Hamidiye Mah. Anadolu Cad. No:50
Kağıthane/İstanbul
Tel: 0212 289 24 24*

OCAK - ŞUBAT '25

“2025’TE HEDEFLERİN YAKALANACAĞINA İNANIYORUM”	06
ARALIK MECLİSİ / “TARIMDA HASILAYI YÜKSELTMENİN YEGANE YOLU TEKNOLOJİ VE KATMA DEĞER”	08
İSTİB MECLİSİ 2025 YILI BÜTÇESİNİ ONAYLADI	10
“İSTİB’İN BAŞARILARININ ARDINDAKİ GİZLİ KAHRAMANLAR SİZLERSİNİZ”	11
EKONOMİYE BAKIŞ / PROF. DR. KEREM ALKİN	12
“ENERJİDE TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE HEDEFİNE İLERLEMELİYİZ”	14
BAŞKAN KOPUZ İSEDAK ZİRVESİ’NDE	14
“KALKINMA YOLU PROJESİ IRAK’IN İSTİKRARINA KATKIDA BULUNACAK”	15
“BİZ IRAK İLE DAHA FAZLA İŞ YAPMAK İSTİYORUZ”	15
“HER ŞEY DAHİLDE TABAĞIN ÜÇTE İKİSİ ÇÖPE GİDİYOR”	16
“FİYAT İSTİKRARI SAĞLANINCA HER ŞEY MECRASINA DÖNECEK”	20
“BAKANLIĞIN AÇIKLADIĞI TAĞŞİŞ LİSTESİ BUZDAĞININ GÖRÜNEN KISMI”	21
BELARUS TİCARET BORSASININ İSTİB ZİYARETİ	22
ELAZIĞ TİCARET BORSASINDAN ZİYARET	22
TUNCELİ TSO BAŞKANI COŞKUN İSTİB’TE	23
ŞIRNAK TSO BAŞKANI GELİŞ, İSTİB’TE	23
“AHUDUDU EYLEM PLANI HAZIRLANMALI”	24
HAKAN KOPUZ / BİR TABAKTA TARİH: İSTANBUL PİLAVI’NIN LEZZET YOLCULUĞU	28
İSTİB, İSTANBUL İL ÇALIŞMA KURULU TOPLANTISINA KATILDI	30
“FİLİSTİN’E DESTEĞİMİZ SÜRECEK”	30
TOBB BİLGİLENDİRME SEMİNERLERİ	31
İSTİB DİJİTAL DÖNÜŞÜM KONFERANSINA KATILDI	31
SEBAHATTİN ÖZKURT /DÜNYANIN EN PRESTİJLİ GIDA VE İÇECEK FUARLARI	32
İSTİB PERSONELİ YIL SONU YEMEĞİNDE BULUŞTU	35
AV. DOÇ. DR. ALİ EKİN / İŞVEREN ÜCRET ÖDEMESİNİ NE KADAR GECİKTİREBİLİR?	36
“PRIVATE LABEL’DE HERKESİ MEMNUN EDECEK BİR SİSTEM KURULMALI”	38
İSMAİL KEMALOĞLU / ULUSLARARASI TARIM PİYASALARI GÖRÜNÜMÜ	42
MARMARA ÜPAK YÖNETİMİ ÇANAKKALE’DE	45
“İSTANBUL’UN YÜZDE 16’SI TARIM ALANI”	45
KASIM MECLİSİ / “TARIMDA POTANSİYELİMİZE PLANLAMA İLE ULAŞABİLİRİZ”	46
“ALFA ROBOTİCS 8084” TAKIMI İSTİB’TE	49
“SAFRAN BORSASI KURULMALI”	50
ŞEFİK MEMİŞ / TARİHÇE-İ ZİRAAT	54
MÜRSEL SÖNMEZ / TİCARET VE HAYAT	60
İSMAİL ŞEN / GIDA GEZEĞENİ	62
KISA KISA	64
İLÂN-I ZİRAAT	67

**“İSTİB’İN BAŞARILARININ
ARDINDAKİ GİZLİ
KAHRAMANLAR
SİZLER SİNİZ”**

11

**“TARIMDA HASILAYI
YÜKSELTMENİN YEGANE
YOLU TEKNOLOJİ VE KATMA
DEĞER”**

08

**“AHUDUDU
EYLEM PLANI
HAZIRLANMALI”**

24

**İSTİB PERSONELİ
YIL SONU YEMEĞİNDE
BULUŞTU**

35

**“SAFRAN
BORSASI
KURULMALI”**

50

**ULUSLARARASI
TARIM PİYASALARI
GÖRÜNÜMÜ**

42

İSTİB Başkanı Ali Kopuz, 2025 beklentisini açıkladı:

“2025’TE HEDEFLERİN YAKALANACAĞINA İNANIYORUM”

İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz 2024 yılını değerlendirip 2025 yılı hakkındaki beklentilerini dile getirdi. Başkan Kopuz, 2024 yılına sıkı para ve maliye politikalarının yön verdiğini ve büyümeden işsizliğe birçok alanı etkilediğini kaydederek, “Yine de ortalamanın altında da olsa büyümeyi sürdürdük. İşsizlik yüzde 10’un altına çekildi. Merkez Bankasının faiz indirim kararı ise Hükümetin kararlılığının güven ortamı oluşturduğunu gösteriyor. Bu nedenle önümüzdeki yılın büyüme, enflasyon ve faiz hedeflerinin büyük oranda yakalanacağına inanıyorum” dedi.

“Ortalamanın altında da olsa büyümeyi sürdürdük. İşsizlik yüzde 10’un altına çekildi. Merkez Bankasının faiz indirim kararı ise Hükümetin kararlılığının güven ortamı oluşturduğunu gösteriyor.”

“TİCARET SAVAŞLARINDAN TÜM TARAFLAR YARA ALIR”

2024 yılında Türkiye ve dünyada önemli gelişmeler olduğuna dikkat çeken Başkan Kopuz, “Trump’ın yeniden seçilmesiyle ticaret savaşları ve ABD dolarına karşı rezerv para oluşturma girişimleri canlandı. Aynı anda ekonomik korumacılık rüzgârları daha güçlü esmeye başladı. ABD’nin bu yaklaşımının uzun vadede devam etmeyeceğini umuyoruz. Zira hemen her ülkenin rekabetçi üretim yapabildiği ürünler bulunuyor. Böylesi bir ticaret savaşından da, tüm taraflar yara alacaktır” diye konuştu.

Başkan Kopuz, 2024’te İsrail’in Gazze’deki katliamlarını sürdürmesine uluslararası tepkilerin yavaş da olsa gelmeye başladığını ve İsrail’i soykırım suçlamasıyla yargılayan Uluslararası Ceza Mahkemesi’nin, Netanyahu hakkında tutuklama kararı verdiğini hatırlattı.

“TRUMP’IN DA DEDIĞİ GİBİ BÖLGENİN EN GÜÇLÜ AKTÖRÜ TÜRKİYE”

Kopuz, değerlendirmesini şöyle sürdürdü:

“Rusya/Ukrayna savaşı bölgesel istikrarsızlığı besleyerek devam ediyor ve Suriye’de yıllardır millete zulmeden Esed rejimi yıkıldı. Türkiye tüm bu gelişmelerle etkileşim halinde... Bizzat ABD’nin yeni Başkanı Trump’ın da ifade ettiği gibi bölgenin kaderini belirleyen güç olarak en önemli aktör haline

gelen ülkemiz, bölgenin istikrara kavuşması ve adil bir düzen kurulması için çalışıyor.

Son olarak Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Suriye’nin bitkisel ve hayvansal üretim ihtiyaçlarını belirleyerek destek olacağımızı duyurdu. İnşallah komşularımızın istikrara kavuşması, sınırlarımızın güvenliği ve terörün kaynaklarının kurutulması için 2025 yılında da güzel gelişmeler olacaktır.”

“2025 YILI İÇİN TEMKİNLİ BİR İYİMSERLİK İÇİNDEYİM”

2024’te fiyat istikrarının tesisi için yürütülen politikaların, ekonomiye yön verdiğine işaret eden Başkan Kopuz, şunları söyledi:

“Sıkı para ve maliye politikalarının etkisiyle üçüncü çeyrekte yıllık bazda yüzde 2,1 büyüdük. Tüm dengelerin gözetilmesiyle belirlenen asgari ücretin açıklanmasının ardından gelen Merkez Bankasının faiz indirim kararı Hükümetin kararlılığının güven ortamı oluşturduğunu gösteriyor. Bu nedenle önümüzdeki yılın büyüme, enflasyon ve faiz hedeflerinin büyük oranda yakalanacağına inanıyorum.

Fiyat istikrarının sağlanması hedefine ulaştığımızda, Türk ekonomisinin dinamik yapısı ile çok daha güçlü büyüme oranları elde edeceğimize inanıyorum. Bu yüzden, bu zamana kadar büyüme başta olmak üzere çeşitli bedeller ödenmişken, kararlılıkla bu işi sürdürmemiz gerekiyor. Bu noktada temel meselemiz, faizi indirmeyi mümkün kılacak koşulları oluşturmaktır. İçerde ve dışardaki mevcut görünüm ve gidişat, 2025 yılında temkinli bir iyimserlik içinde olmayı gerektiriyor.”

“Rusya/Ukrayna savaşı bölgesel istikrarsızlığı besleyerek devam ediyor ve Suriye’de yıllardır millete zulmeden Esed rejimi yıkıldı. Türkiye tüm bu gelişmelerle etkileşim halinde...”

“TARIMSAL HASILAMIZI DA İHRACATIMIZI DA İKİ KATINA ÇIKARTABİLİRİZ”

Başkan Kopuz, tarım ve gıda konusunda da değerlendirmelerde bulunarak Türkiye’nin tarımsal hasıla ve ihracatının sürekli arttığını söyledi. Türkiye’nin tarım potansiyelinin hasılasından çok daha yüksek olduğunu altını bir kez daha çizen Başkan Kopuz, “Tarımsal hasilamızı 60 milyar dolarlardan 100 milyar doların üstüne, ihracatımızı ise iki katına çıkarmamız mümkün” dedi.

Başkan Kopuz, “Tarımsal hasilamızı artırmak için ölçek ekonomisi kurallarına uygun, planlı, ileri teknolojik üretimi yaygınlaştırmamız gerekiyor. İhracatımızın önündeki en büyük engel ise eğitimsizlik

ve denetimsizlik dolayısıyla hatalı tarım ilacı kullanımıdır. Pestisit sorununu çözdüğümüzde tarımsal ihracatımızın artış hızının şaşırtıcı derecede yükseleceğine inancım tam” ifadeleriyle sözlerini bitirdi.

Başkan Kopuz, yılın son Meclisinde gıdada bağımsızlığın önemine dikkat çekti:

“TARIMDA HASILAYI YÜKSELTMENİN YEGANE YOLU TEKNOLOJİ VE KATMA DEĞER”

İstanbul Ticaret Borsasının Aralık ayı Meclis toplantısında konuşan İSTİB Başkanı Ali Kopuz, “Tarımda iş gücü hem azalıyor hem de yaş ortalaması yükseliyor. Türkiye’nin tarımsal hasılasını yükseltmesi ve potansiyeline ulaşmasının yegane yolu teknoloji ve katma değerli ürünlerden geçiyor” dedi.

İstanbul Ticaret Borsası Aralık ayı Meclis toplantısı Meclis Başkan Yardımcısı Emre Acar başkanlığında gerçekleştirildi. Meclis gündem maddelerinin görüşülmesinin ardından ise İSTİB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz güncel gelişmeleri değerlendirdiği konuşmasını yaptı.

Konuşmasında tarımda iş gücünün azalmasına dikkat çeken Başkan Kopuz, “Tarımda iş gücü hem azalıyor hem de yaş ortalaması yükseliyor. Buna rağmen tarımsal hasılayı artırmak zorundayız. Türkiye’nin tarımsal hasılasını yükseltmesi ve potansiyeline ulaşmasının yegane yolu teknoloji ve katma değerli ürünlerden geçiyor” ifadelerini kullandı.

“TARIMDA ÇALIŞANLARIN ORANI YÜZDE 15”

Dünya nüfusunun yaşlanmasının başta tarım olmak üzere birçok sektörde büyüme potansiyelini düşürdüğüne temas eden Başkan Kopuz, “Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye’deki istihdamın yüzde 90’lara yakını, 50 sene önce yarısı, tarım sektöründe çalışıyordu. Bugün bu oran, kabaca yüzde 15 seviyelerinde. İstihdam daha çok hizmet ve sanayi sektörüne kayd. Taşradaki nüfusun önemli bölümünün kentlere göçü, tarımda işgücü eksikliğini ve işgücü maliyetlerindeki artışı beraberinde getirdi” değerlendirmesinde bulundu.

Başkan Kopuz, Türkiye’nin tarımdaki iş gücünün azalmasına ve yaş ortalamasının yükselmesine karşı “acilen yapılması gerekenler” listesinin başında yüksek katma değerli tarımsal ürünlerin yaygınlaştırılmasının geldiğini ifade etti.

GIDADA BAĞIMSIZLIĞI SAĞLAMININ YOLU

Bir diğer önemli konunun ise tarımsal üretimde modern yöntemlerin kullanımını artırmak olduğunu kaydeden Başkan Kopuz, şunları ifade etti:

“Tarımda teknoloji kullanımı, azalan iş gücüne rağmen hasılayı yükseltmek için kaçınılmaz... Türkiye bu konuda da önemli adımlar atmak, tarımsal ha-

sılasını artırmak ve potansiyeline ulaşmak zorundadır. Bu sebeple meseleye teknoloji, planlı üretim, verimlilik, ticaret, fiyat istikrarı, sağlık ve istihdam olarak hiçbirini atlamadan, çok boyutlu şekilde yaklaşmamız gerekiyor. Önümüzdeki yıllarda tüm ülkeler için ölüm kalım meselesi haline geleceğine inandığım gıdada bağımsızlığı ancak bu şekilde sağlayabiliriz.”

Toplantının sonunda meclis üyeleri sektörleriyle ilgili sorun ve çözüm önerilerini dile getirdiler.

KEREM ALKİN'DEN EKONOMİ SUNUMU

İstanbul Ticaret Borsası Meclis toplantısına Prof. Dr. Kerem Alkin de katılarak, meclis üyelerine dünya ve

Türkiye’deki son ekonomik gelişmeler hakkında bir sunum yaptı.

İSTİB Meclisi 2025 yılı bütçesini onayladı

İSTİB 2025 YILINA HAZIR

İstanbul Ticaret Borsası 2025 Yılı Bütçe görüşmeleri için Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap başkanlığında toplanan İSTİB Meclisi, 2025 yılı bütçesini oy birliğiyle kabul ederek, Borsa'nın 101. yılına hazır olduğunu gösterdi.

“İŞ PROGRAMIMIZ VE BÜTÇEMİZ HAYIRLI OLSUN”

Toplantının açılışında konuşan İSTİB Başkanı Ali Kopuz, 2025 yılı bütçesi ile İstanbul Ticaret Borsası üyelerine en iyi şekilde hizmet etmeyi hedeflediklerini belirtti. İSTİB bütçelerinin şeffaf, denetlenebilir, hesap verilebilir, açık ve anlaşılabilir olduğunu ifade eden Başkan Kopuz, şunları söyledi:

“Üye odaklı borsacılık anlayışı gereği planladığımız etkinliklerimizi şeffaf bir bütçeyle Meclis gündemine getirdik. Geçtiğimiz dönemlerde olduğu gibi 2025 yılında da hangi kalemlerden ne kadar gelir beklediğimizi ve bu geliri nerelere harcayacağımızı, açık ve net şekilde bilgilerinize sunduk.”

İş Programı ve Bütçenin hazırlanması konusunda Genel Sekreterliğe ve emeği geçen tüm personele

teşekkürlerini sunan Başkan Kopuz, “2025 Yılı İş Programı ve Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum” dedi.

KARADENİZ'E PLAKET

Bütçe Meclis toplantısının sonunda İSTİB Başkanı Ali Kopuz ve Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap tarafından emekliye ayrılan Genel Sekreter Şule Karadeniz'e plaket takdim edildi.

“Üye odaklı borsacılık anlayışı gereği planladığımız etkinliklerimizi şeffaf bir bütçeyle Meclis gündemine getirdik.”

İSTİB Başkanı Ali Kopuz, yeni yıl etkinliğinde çalışma arkadaşlarına seslendi:

“İSTİB’İN BAŞARILARININ ARDINDAKİ GİZLİ KAHRAMANLAR SİZLER SİNİZ”

İSTİB Başkanı Ali Kopuz ve Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap çalışanların yeni yıllarını tebrik etti.

İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz, Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap ve Yönetim Kurulu Üyeleri ile birlikte çalışanların yeni yıllarını tebrik etti. İSTİB personelinin katıldığı etkinlikte konuşan Başkan Kopuz, 2024 yılının İstanbul Ticaret Borsası için önemli gelişmelere ve projelerin başarılı bir şekilde hayata geçirildiği bir yıl olduğunu belirterek, tüm çalışanlara bu başarıya katkılarından dolayı teşekkür etti.

“İstanbul Ticaret Borsası, Türkiye’nin önde gelen bor-

salarından biridir. Sizler, bu başarıların arkasındaki gizli kahramanlarsınız” diyerek çalışma arkadaşlarına olan güvenini dile getiren Başkan Kopuz, “Biz size vizyonumuzu sunarken, sizler bu vizyonu gerçeğe dönüştürenlersiniz. Yönetim olarak 2025’de çıtımızı daha da yükseğe taşıyacak şekilde özveriyle çalışacağımıza olan inancımız sonsuz” ifadelerini kullandı.

Diğer taraftan Başkan Kopuz, emekliye ayrılan Genel Sekreter Şule Karadeniz’e de çalışmalarından dolayı teşekkür ederek, yeni hayatında başarılar diledi.

KÜRESEL GIDA FİYATLARI 2024'Ü YATAY KAPATTI

PROF. DR.
KEREM ALKİN

BM Gıda ve Tarım Teşkilatı'nın (FAO) 1961'den beri hesaplanan Gıda Fiyat Endeksi (FFPI), 2024 yılını, eylül ayından itibaren, 2023'e göre daha yüksek bir düzeyde, bununla birlikte ekim ayından itibaren nispeten yatay bir seyrirde, 127 puanda kapattı.

1970'lerdeki Vietnam Savaşı ve petrol krizleri dönemindeki 140 puan düzeyinden bu yana, küresel tarım ve gıda fiyatlarında 'Kovid-19' ve üstüne gelen Rusya-Ukrayna Savaşı ile bu seviyeyi de aşarak 160,2 puanla tarihi bir rekor kırdı. Mart 2022'deki bu tarihi rekora göre, BM Gıda ve Tarım Teşkilatı'nın (FAO) 1961'den beri hesaplanan Gıda Fiyat Endeksi (FFPI), 2024 yılını, eylül ayından itibaren, 2023'e göre daha yüksek bir düzeyde, bununla birlikte ekim ayından itibaren nispeten yatay bir seyrirde, 127 puanda kapattı. Bunun anlamı, Mart 2022'deki tarihi rekor fiyat düzeyine göre, küresel tarım ve gıda fiyatlarının 2024'ü 33,2 puan daha aşağıda, yüzde 20,7 daha düşük düzeyde kapattığı anlamına geliyor. 2023 sonuna göre ise, küresel tarım ve gıda fiyatları yılı 2024'ü 7,9 puan, yüzde 6,7 yukarıda tamamladı.

İlginç bir detay, 2023'e hayli yüksek bir seviyede başlamış olan küresel tarım ve gıda fiyatlarının tüm yıl ortalamasını dikkate aldığımızda, her ne kadar 2024 sonuna 2023 sonuna göre küresel fiyatlar yılı daha yüksek düzeyde kapatmış olsa da, 2024'ün ortalama fiyatları 2023'e göre 2,6 puan, yani yüzde 2,1 daha düşük bir seviye olarak 122 puanda kaldı. 2024'ün son iki ayını karşılaştırdığımızda ise, aralık ayında kasım ayına göre küresel fiyatları 0,6 puan, yani yüzde 0,5 geriledi. Tüm bir 2024 yılı boyunca küresel şeker ve tahıl ürünlerindeki fiyat endeksi gerilemesi süt ürünleri, bitkisel yağlar ve et fiyat endekslerindeki yükselişi belirli bir düzeye kadar telafi etmeye çalıştı. Küresel şeker fiyatları yüzde 10,4, küresel tahıl fiyatları ise yüzde 9,4 gerilerken, küresel et fiyatları yüzde 7, küresel süt ürünleri fiyatları yüzde 17, küresel bitkisel yağ fiyatları ise yüzde 33,5 arttı.

Küresel et fiyatları 2023 sonundan itibaren 2024'ün ağustos ayı sonuna kadar sürekli artıp, son 4 ay kısmen gerilese de, yine de yılı 2023 sonuna göre da yüksek seviyede kapatırken, küresel süt ürünleri ve küresel bitkisel yağlar fiyat endeksleri tüm yıl boyunca sürekli yükseldi. Hem et fiyatları endeksi, hem de bitkisel yağlar fiyatları endeksi 2022 yılındaki rekor seviyelerine yakın düzeyleri test ettiler. 2024'ün bütününde küresel ekonomide yüzde 5,8 oranında enflasyon yaşandığının tahmin edildiğini dikkate aldığımızda, küresel tarım ve gıda fiyatları 2024'ü 1 puan yüksek bir artışla kapatmış gözüküyor. Küresel gıda arz güvenliği tartışmalarının

tüm canlılığını koruduğu, BM'nin tahminlerine göre en az 733 milyon insanın açlık sınırının altında yaşadığı bir dünyada, küresel tarım ve gıda üretimini ve arzını sürdürülebilir kılmak çok önemli. Nitekim, küresel bitkisel yağlarda fiyat sıçramasının en temel nedeni arz daralması oldu.

2024'te FAO Küresel Et Fiyatları Endeksi ise, küresel üretim ve arz büyümesinde gözlenen ivme kaybına karşılık, bilhassa önemli et ithal eden ülkelerden gelen güçlü ithalat talebine bağlı olarak, sığır, koyun ve kümes hayvanı etleri için daha yüksek ortalama fiyatların ağır basmasıyla kendini gösterdi. Küresel tahıl ürünleri fiyatlarında ise, daha düşük buğday ve iri taneli tahıl fiyatları endekste gerilemeyi desteklerken, tahıl fiyatlarında 2022 rekor seviyesinden bu yana ki ikinci yıllık düşüşü gözlemlemiş olduk. FAO Tüm Pirinç Fiyat Endeksi ise, tersine son 16 yılın nominal olarak en yüksek düzeyini gördü. Tür olarak Indica kotasyonları da söz konusu yıllık artışı destekledi. Bilhassa, Asya'daki bazı ülkelere gelen güçlü ithalat talebinin yanı sıra, ihracatçı ülkeler arasında azalan rekabet fiyat artışında etkili oldu. Küresel şeker fiyatları Brezilya'nın rekor ihracat hacmi ve yüksek düzeyde küresel arzdan olumlu yönde etkilenirken, süt ürünlerinde en keskin sorun ise üretimi olumsuz etkileyen düzensiz hava koşullarına karşı hayli yüksek küresel talep, bilhassa kısıtlı ihraç edilebilir arz nedeniyle tereyağı fiyatlarında yaşanan keskin artış oldu.

2025: AVRUPA'NIN BÜYÜK SINAMASI VE TÜRKİYE

2008 küresel finans krizinden bu yana Avrupa için parlak, itibarlı, dünya için çekici bir kıta olarak bahsedilebilecek bir dönemin içinde geçmiyoruz. Avrupa'nın pek çok önde gelen ülkesinde merkez siyaset ciddi sınamalarla karşı karşıya iken, aşırı sağ siyasi eğilimler güçlenmeyi sürdürürken, Avrupa'nın yakın geleceği için önemli sınavlar da söz konusu. İlki, hızlanan küresel parçalanmanın (global fragmentation) sonuçlarına katlanmak ve çözüm üretmek. Zengin bir coğrafya olan Avrupa için, yeterince rekabet koşullarında üretilmediği pek çok ürünü, enerjiyi ve teknolojiyi dünyadan ithal etmek 2017'ye kadar kolay bir çözümdü. Ancak, Donald Trump'ın ilk başkanlık döneminde, 2017'den itibaren küresel ekonomik parçalanma hız kazanıp, ABD

"Küresel şeker fiyatları yüzde 10,4, küresel tahıl fiyatları ise yüzde 9,4 gerilerken, küresel et fiyatları yüzde 7, küresel süt ürünleri fiyatları yüzde 17, küresel bitkisel yağ fiyatları ise yüzde 33,5 arttı."

Rusya ve Çin'e yönelik yaptırımları sertleştirdikçe, Avrupa için enerji ve teknolojiye ulaşmak giderek zorlaştı.

İki siyah kuğu, 'Kovid-19' ve Rusya-Ukrayna Savaşı Avrupa'yı daha da temellerinden sarstı. 20 Ocak'ta göreve başlayacak olan Donald Trump'ın ikinci dönemini de dikkate aldığımızda, Avrupa'yı 2025'de 'Yeni Soğuk Savaş' dönemi kaynaklı önemli şoklar bekliyor. Avrupa'nın ikinci sınavı, yeni Trump döneminde Avrupa konusunda müttefik bir anlayıştan, daha hasımvari bir söyleme doğru olası dönüşüm olacak. Trump daha şimdiden Avrupa'ya Çin'le arasına mesafe koyması çağrısında bulundu. Üstüne, 'Rusya'dan enerji almayın' dedi ve Avrupa'nın lehine olan dış ticaret açığının azalması için Avrupa'yı ABD'den daha fazla enerji ithalatı yapmaya davet etti. Avrupa'nın savunma ve güvenlik harcamaları konusunda kesenin ağzını açması ve Avrupa'nın savunmasında ABD'nin rolünün azaltılması sırada bekleyen olası gelişmeler.

Üçüncü önemli sınav ise, Rusya-Ukrayna Savaşı'nın süregelen artçı şokları. Avrupa Ukrayna için elini taşın altına fazlasıyla koydu. Ancak, savaşın gidişatı Avrupa'nın geleceği açısından olumlu bir tabloya işaret etmiyor. Avrupa kendisini daha fazla güvenlik tehdidi ile karşı karşıya hissederken, Avrupa siyasetinde yükselen aşırı sağ Rusya ile bu kadar zıt bir siyaset izlenmesini doğru bulmadıklarını belirtmekte. Avrupa'da yükselen aşırı sağ siyasi eğilimin iktidarın bir parçası olması bu şekilde hız kazanırsa ve Avrupa'nın Rusya-Ukrayna Savaşı konusundaki tutumunda bir değişim hız kazanırsa, savaşın gidişatı da, NATO şemsiyesi altında Ukrayna'ya verilen destek de farklılaşabilir. Tam da bu noktada, Ukrayna'dan transit geçen Rus gazıyla ilgili sözleşmenin süresinin dolması bu karmaşık denklemin üstüne eklenmiş durumda. Avrupa 'buna hazırдық' dese de, Avrupa'nın enerji arz güvenliğine yönelik de bir sınavı olacak.

Avrupa'nın dördüncü büyük sınavı ise, verimlilik ve sanayi üretimindeki cazibe kaybı. Bu durum, Avrupa Kıtası'nı doğrudan yatırımlar konusunda da olumsuz etkilemekte. Yapay zeka, akıllı cihazlar, temiz enerji teknolojileri, yüzde 100 elektrikli yaşam, Avrupa pek çok yükselen alanda önemli sınamalarla karşı karşıya. Bu durum, yeni nesil sanayileşme hamlesi, ortak savunma ve güvenlik konsepti oluşturma, küresel tedarik zincirindeki rolünü yeniden güçlendirme ve enerji arzını çeşitlendirme gibi stratejik başlıklarda Avrupa'nın en etkili işbirliği geliştirebileceği ülkenin 'aday' Türkiye olduğuna işaret ediyor. Nitekim, Cumhurbaşkanımız Erdoğan da AB Komisyonu Başkanı Leyen'e son ziyaretinde Türkiye ile AB arasında her zamankinden daha güçlü ve kurumsallaşmış bir ilişkiye ihtiyaç olduğunu hatırlatmıştı. Umarız, Avrupa Türkiye'nin vazgeçilmezliğini 2025'de hızlı idrak eder.

KÜRESEL TİCARETTE 2025 BAŞLIKLARI

Uluslararası teşkilatların ve önde gelen düşünce kuruluşları ile yönetim-danışmanlık şirketlerinin dünya ekonomisi ve küresel ticaret için 2025 beklentileri makul bir seyir olarak öne çıkıyor. Dünya ekonomisinin büyüme performansı için 2025 öngörülleri ortalama yüzde 3,2 artışa, küresel ticaret için ise yüzde 3 artışa işaret ediyor. Bununla birlikte, 2008-2009 küresel finans kri-

zi dönemi hariç, 2000-2007 arası ortalama yüzde 3,5 büyümüş olan dünya ekonomisi 2010-2023 arası yüzde 3'ün altında büyümüş durumda. 2030'larda dünya ekonomisinin yüzde 2,3, 2040'larda ise yüzde 1,8 büyümesi öngörülüyor. Bu tablo, önümüzdeki dönemde, küresel ticaret hacminin de yeterince hızlı büyümemesi halinde, önde gelen 40 ülke arasında küresel rekabetin daha da sertleşebileceğine işaret etmekte.

Bu nedenle, Türkiye'nin de içinde yer aldığı E7 ekonomilerinin gerek küresel büyüme, gerekse de küresel ticaretteki ağırlıklarını hızla katladıkları dikkate alındığında, E7 ekonomilerinin tümünün küresel rekabetteki iddialarını sürdürmeleri için ihracat amaçlı üretim maliyetlerini (hammadde, enerji dönüşümü, işçilik, finansman ve dijital dönüşüm) mükemmelleştirmeyi sürdürmeleri, yüksek teknoloji üretme kapasitelerini güçlendirmeleri, dünyanın bütünü için 'vazgeçilmez ürün' üretme kabiliyetlerini derinleştirmeleri gerekecek. Bu nedenle, E7 ülkelerinin bütününe 'yeniden sanayileşme' dönemini, 'stratejik otonomi' çabalarını, enerji ve dijital dönüşüm politikalarını hızlandırmaları gerekiyor. G7'ler de panik halinde olduklarından onlar da hızlanacaklar.

Bu noktada, 2025 ve takip eden yakın dönem, büyük darbe almış olan 'küreselleşme' döneminin sona ermesi ve küresel jeopolitik tehditler nedeniyle derinleşen 'ekonomik parçalanma' gerçeğinden hareket ile, önde gelen 40 ekonominin tümü için 'müttefikleri'ni bir araya getirme ve tedarik zincirini dost ülkelerle çevreleme dönemini de tetiklemiş durumda. ABD ile Çin arasında artan gerilim, küresel ticareti yeniden 'merkantilist' bir döneme sürüklüyor. Ticarete milliyetçiliğin güç kazanacağı, ekonomik, ticari, siyasi ve askeri gücün birbirlerini besleyeceği, 'devletin gücü'nün önem kazanacağı bir dönem. Önde gelen ülkelerin tümü ticaret kısıtlamaları ve yaptırımlar gibi uygulamaların sebep olduğu fiyat oynaklıklarını yönetmek zorunda. Maliyet enflasyonu ithal etmemek için her ülke uyanık da olmak zorunda. Daha yüksek ve oynak emtia, ara mamul ve nihai ürün fiyatlarına karşı 'yerel çözümler' de, 'yerel yatırım hamleleri' de önem kazanacak.

Yeni Trump döneminin ve yönetiminin kararları hiç kuşkusuz küresel ticarete bir dizi dalgalanmayı da tetikleyecek. Avrupa petrol ve doğalgazda sıkıştıkça, Trump'ın 'bizden alacaksınız' çağrısı daha fazla anlam kazanacak. Dünyanın önde gelen merkez bankalarının ihtiyatlı faiz indirimlerinin ise küresel büyüme ve ticarete önemli bir katkı sağlaması beklenmiyor. Küresel ticareti esas hareketlendirecek gelişme jeopolitik tehditlerin sebep olduğu baskının hafiflemesi ve küresel ölçekte güven ortamının artması ile mümkün gözüküyor. Önde gelen ekonomilerin ve uluslararası kuruluşların Afrika'nın kalkınma ortaya koyacakları performans da küresel ticaretin seyrini etkileyecek. Asya ve hemen ardından Avrupa kıtası önümüzdeki 10 yıl küresel ticarete en yüksek ithalatı gerçekleştirmeyi sürdüren kıtalar olmayı sürdürülecek. Bu nedenle, Türkiye'nin en önemli ticaret partneri olan Avrupa'nın beklentilerini güçlü bir şekilde karşılamayı sürdürmesinin yanı sıra, Asya, Afrika ve Latin Amerika ile ticaret hacmini derinleştirmesi ihracat hacmimizin artışı için elzem.

"Yeni Trump döneminin ve yönetiminin kararları hiç kuşkusuz küresel ticarete bir dizi dalgalanmayı da tetikleyecek. Avrupa petrol ve doğalgazda sıkıştıkça, Trump'ın 'bizden alacaksınız' çağrısı daha fazla anlam kazanacak."

“ENERJİDE TAM BAĞIMSIZ TÜRKİYE HEDEFİNE İLERLEMELİYİZ”

14. Türkiye Enerji Zirvesi'ne katılan TOBB Başkan Yardımcısı ve İSTİB Başkanı Ali Kopuz, “Enerjide tam bağımsız Türkiye hedefi doğrultusunda emin adımlarla ilerlemeliyiz” dedi.

“TOBB olarak, enerji verimliliği ve yeşil enerji konularını en üst seviyede takip ediyoruz” diyen Başkan Kopuz, şunları söyledi:

“Bir yandan yeşil mutabakat sürecinin sektörel etkilerini tespit ederken, diğer yandan enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kapasitemizi kuvvetlendirmeye yönelik mekanizmaları tartışıyor, yaptığımız etki analizleriyle sürece ışık tutuyoruz. Bu anlamda devletimizin koymuş olduğu enerjide tam bağımsız Türkiye hedefi doğrultusunda emin adımlarla ilerlemeli ve sektörün bekasının ülkemizin geleceği açısından büyük önem taşıdığını her daim aklımızda tutmalıyız.”

BAŞKAN KOPUZ İSEDAK ZİRVESİ'NDE

TOBB Başkan Yardımcısı ve İSTİB Başkanı Ali Kopuz, İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) Bakanlar Toplantısı kapsamında düzenlenen “Kalkınmanın İtici Gücü Özel Sektör” konulu yuvarlak masa toplantısına katıldı. İslam Ticaret ve Kalkınma Odası ve

İslam İşbirliği Teşkilatı Gençlik Forumu ile birlikte düzenlenen toplantıda konuşan Başkan Kopuz özel sektörün ülke kalkınmasındaki rolünün önemine değindi. Toplantıya Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu da iştirak etti.

Başkan Kopuz, JETCO'da açıkladı:

“KALKINMA YOLU PROJESİ IRAK’IN İSTİKRARINA KATKIDA BULUNACAK”

TOBB Başkan Yardımcısı ve İSTİB Başkanı Ali Kopuz, Türkiye-Irak Ekonomi ve Ticaret Ortak Komitesi (JETCO) 1. Dönem Toplantısı’na katıldı. Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat ve Irak Ticaret Bakanı Etir Davud Selman Al-Greyri’nin başkanlığındaki toplantıda Türkiye ile Irak arasında ikili ticari ilişkilerden karşılıklı yatırımlara, Kalkınma Yolu Projesi kapsamında işbirliğinden müteahhitlik hizmetlerine kadar farklı alanlarda karşılıklı yatırımları içeren konular görüşüldü.

“GÜÇLÜ BİR IRAK HEM BÖLGE HEM İSLAM ALEMİ İÇİN GEREKLİ”

Türkiye ve Irak arasındaki ilişkilerin son dönemde yaşanan diplomatik gelişmelerle birlikte olumlu yönde istikrara kavuştuğunu ve iş dünyası olarak bu

gelişmelerden memnuniyet duyduklarını ifade eden Başkan Kopuz “Kalkınma Yolu Projesi’nin Basra Körfezi’ni Avrupa’ya bağlayacak “En Kısa Proje” olması bu yöndeki ticaret süresinin 12 ila 15 gün kısalması anlamına geliyor. Bu projenin Irak’ın istikrara ulaşmasına çok büyük katkı sağlayacağını düşünüyorum. Güçlü bir Irak’ın hem bu bölge ve hem de İslam aleminin huzuru ve istikrarı için gerekli olduğuna inanıyorum.” dedi..

Başkan Kopuz, Türkiye-Irak Yuvarlak Masa Toplantısı’nda konuştu:

“BİZ IRAK İLE DAHA FAZLA İŞ YAPMAK İSTİYORUZ”

TOBB Başkan Yardımcısı ve İSTİB Başkanı Ali Kopuz, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Genel Merkezi’nde düzenlenen Türkiye – Irak Yuvarlak Masa Toplantısı’nda konuşma yapan Başkan Kopuz, “Biz Irak’la karşılıklı olarak daha fazla iş yapmak istiyoruz” dedi.

Irak’ın ulaştığı gelişmişlik düzeyinden gurur duyduklarının altını çizen Başkan Kopuz, “Hepimiz biliyoruz ki, enerji, inşaat ve altyapı, tarım, teknoloji ve eğitim gibi birçok alanda ciddi bir potansiyel var. Yaşanmakta olan sorunların aşılması halinde, karşılıklı ticaretimiz çeşitlenerek daha da artacaktır” ifadelerini kullandı.

Başkan Kopuz, şunları söyledi: “Ticaretin gelişmesinde karşılıklı ödeme sistemlerinin hızlı ve güvenli şekilde işlemesi çok önemlidir. Özellikle ihracat

bedellerinin tahsilinde süreç hızlandırılmalıdır. Öte yandan, özellikle Irak’ın kuzeyinden yapılan transferler, yüklenen malların taşıyıcı değiştirmesinden kaynaklanan gecikmeler, transfer konusu mallarda hasar ve ilave ödemelere dayalı sorunlar yaşanmaktadır. Bu durum esasen ilave maliyet ve Irak halkı için pahalı tüketim demektir. Biz Irak’la karşılıklı olarak daha fazla iş yapmak istiyoruz.”

Borsa Meydanı'nda bu kez Horeca sektöründe gıda israfı konuşuldu

“HER ŞEY DAHİLDE TABAĞIN ÜÇTE İKİSİ ÇÖPE GİDİYOR”

İstanbul Ticaret Borsasının, Güvenilir Ürün Platformu desteğiyle düzenlediği “Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor” Kasım 2024 toplantısında “Horeca Sektöründe Gıda İsrafı” masaya yatırıldı. İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, her şey dahil sisteminde tabağın üçte ikisinin çöpe gittiğini söyledi. TURYİD Genel Sekreteri Ebru Koralı da dünyada üretilen gıdanın yüzde 40'ının yenmediğini belirterek, bu oranın tahminlerden çok daha yüksek bir rakam olduğunu kaydetti.

İstanbul Ticaret Borsasının, Güvenilir Ürün Platformu desteğiyle yapılan “Borsa Meydanı’nda Sektörler Konuşuyor” Kasım toplantısında Hotel, Restoran ve Kafelerde (Horeca) gıda israfı tüm boyutlarıyla gündeme taşındı.

Toplantının açılışında konuşan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hotel, restoran ve kafelerde büyük miktarlarda gıda israfı gerçekleştiğine dikkat çekerek, “Özellikle serpme kahvaltı ve her şey dahil tatildeki israf inanılmaz boyutlarda. Her şey dahil sistemde tabağın üçte ikisinin dolu döndüğünü ve çöpe gittiğini gösteren araştırmalar var” dedi.

Turizm Restoran Yatırımcıları ve Gastronomi İşletmeleri Derneği (TURYİD) Genel Sekreteri Ebru Koralı da dünya çapındaki gıda kaybının yeniden hesaplandığını ifade ederek, “WWF ve Tesco’nun yeni raporunda her yıl dünya çapında üretilen gıdanın yaklaşık yüzde 40’ının yenmediğini gösteriyor. Bu rakam şimdiye kadar tahmin edilen yüzde 33’lük rakamdan çok daha yüksek” dedi.

Horeca sektöründe gıda israfının konuşulduğu etkinliğe, İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Müdür Yardımcısı Nazif Koca, Türkiye Yemek Sanayicileri Dernekleri Federasyonu (YESİDEF) Başkanı Hüseyin Bozdağ, Turizm Restoran Yatırımcıları ve Gastronomi İşletmeleri Derneği (TURYİD) Genel Sekreteri ve İstanbul Ticaret Odası Restoranlar Komitesi Başkanı Ebru Koralı, Karabük Üniversitesi, Otel Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü Öğretim Görevlisi Tolgahan Tabak, İstanbul Ticaret Borsası Meclis Üyeleri Şerafettin Taştan ve Süleyman Tarakçı konuşmacı olarak katıldı. İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap’ın açılış konuşmasını gerçekleştirdiği toplantının moderatörlüğünü ise Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gazeteci Celal Toprak yaptı.

“GIDA İSRAFI EN ÇOK EV, RESTORAN VE OTELLERDE”

İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap açılış konuşmasında, üretilen gıdanın üçte birinin, taze meyve ve sebzenin ise yarısının fire veya israfa konu olduğunu söyledi. Kasap, gıda kaybı ile gıda israfı arasında bir ayrım yapmak istemediğini kaydederek, “Gıda kaybı ve firesi, genellikle tarladan sofraya kadar olan süreçte ve sıklıkla teknolojik yetersizlikler dolayısıyla gerçekleşiyor. Gıda israfı ise ağırlıklı olarak, evlerde, restoran ve otellerde yapılıyor. Örneğin misafirlerin her şey dahil konseptte daha fazla çeşit denemek istemesiyle, tabakların büyük kısmı dolu ancak yenmemiş şekilde geri dönüyor. Yiyeceklerin yaklaşık üçte ikisinin tabaktan döndüğünü gösteren araştırmalar var” diye konuştu.

“İSRAF EDİLEN GIDANIN BEDELİ, 900 BİN AİLENİN GEÇİM ÜCRETİNE DENK”

İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Müdür Yardımcısı Nazif Koca Tarım ve Orman Bakanlığının gıda israfını engellemeye yönelik projeleri ve çalışmalarını hakkında bilgi vererek, gıda israfının ekonomik boyutlarına dikkat çekti.

☞ AHMET BÜLENT KASAP

☞ NAZİF KOCA

“Dünyada üretilen gıdanın 1,3 milyar tonu israf ediliyor. Türkiye’de ise bu rakam 18,1 milyon ton civarında. Bu, oldukça ciddi boyutlarda bir israf anlamına geliyor.”

“İSTAÇ verilerine göre İstanbul’da 18 bin ton evsel atık çıkıyor. Kişi başı günlük ortalama 1,2 kg atık söz konusu.”

☛ HÜSEYİN BOZDAĞ

Koca, “Dünyada üretilen gıdanın 1,3 milyar tonu israf ediliyor. Türkiye’de ise bu rakam 18,1 milyon ton civarında. Bu, oldukça ciddi boyutlarda bir israf anlamına geliyor. Yaklaşık 4,9 milyon ton somun ekmek ile üretilen sebze ve meyvenin yüzde 50’si çöpe gidiyor” açıklamasında bulundu. Horeca sektöründe oluşan israfın Türkiye’deki toplam israfın önemli bir kısmını oluşturduğuna işaret eden Koca, “Eğer gıda israfını yüzde 2 azaltırsak 10 milyar lira tasarruf edebiliriz. Bu oran yüzde 5’e çıktığında tasarruf miktarı 25 milyar liraya ulaşır. Bu da yaklaşık 900 bin ailenin asgari geçim ücretine denk geliyor” değerlendirmesini yaptı.

“ÇİĞ ATIKLARIN EKONOMİYE KAZANDIRILMASI ÜZERİNDE ÇALIŞIYORUZ”

YESİDEF (Türkiye Yemek Sanayicileri Dernekleri Federasyonu) Başkanı Hüseyin Bozdağ, yemek sanayicilerinin horeca sektöründeki payının yüzde 35’ini oluşturduğunu ifade ederek, gıda israfını önlemeye yönelik çalışmalara dikkat çekti.

☛ TOLGAHAN TABAK

“İsrafın temel nedenlerinden biri de mutfakta gereğinden fazla ürün kullanımı ve beğenilmeyen yemeklerin atılmasıdır.”

☛ EBRU KORALI

Türkiye’nin en büyük metropolü olarak İstanbul’un her gün binlerce ton atık ürettiğine değinen Bozdağ, şunları söyledi:

“İSTAÇ verilerine göre İstanbul’da 18 bin ton evsel atık çıkıyor. Kişi başı günlük ortalama 1,2 kg atık söz konusu. Horeca sektöründe 1 tonun üzerinde oluşan atıklar için geri dönüşüm odaklı projeler yürütülüyor. YESİDEF olarak da konteyner sistemleriyle yemek atıklarının gübreye, ardından elektriğe dönüştürülmesine yönelik bir sistem denedik. Ayrıca çığ atıkların ekonomiye kazandırılması için yeni bir sistem üzerinde çalışıyoruz.”

“ÜRETİLEN GIDANIN YÜZDE 40’I YENMİYOR”

Gıda israfının boyutuyla ilgili son yapılan araştırmaların tahmin edilenden fazla kayıp yaşandığını gösterdiğine dikkat çeken TURİYİD (Turizm Restoran Yatırımcıları ve Gastronomi İşletmeleri Derneği) Genel Sekreteri ve İTO Restoranlar Komitesi Başkanı Ebru Korali, “WWF ve Tesco’nun yeni raporunda her yıl dünya çapında yaklaşık 2,5 milyar ton gıdanın kaybedildiği ortaya kondu. Bu yeni tahminler, üretilen tüm gıdanın yaklaşık yüzde 40’ının yenmediğini gösteriyor. Bu şimdiye kadar tahmin edilen yüzde 33’lük orandan çok daha yüksek” dedi.

Sektörde israfın azaltılmasının bile olağanüstü sonuçları olacağına dikkat çeken Korali, “250 kişilik bir restoranda sadece garnitür otomatik olarak servis edilmez de müşterinin talebine göre yapılırsa yıllık 4 ton gıda atığı engellenebiliyor” şeklinde konuştu.

“YANLIŞ UYGULAMA VE TEKNİKLER İSRAFI ARTIRIYOR”

Otel ve restoranlardaki özellikle et üretim ve hazırlık alanında yapılan yanlış uygulamalara dikkat çeken Karabük Üniversitesi, Otel Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü Öğretim Görevlisi Tolgahan Tabak ise “İsra-

☛ ŞERAFETTİN TAŞTAN

fin temel nedenlerinden biri de mutfakta gereğinden fazla ürün kullanımı ve beğenilmeyen yemeklerin atılmasıdır. Üniversite bünyesindeki mutfak uygulama süreçlerinde et ürünlerinin hazırlanışı ve doğru tüketimi üzerine çalışmalar gerçekleştiriyoruz” dedi.

Tabak, iyi bir menü planlamasıyla israfın önüne geçmenin mümkün olduğunun altını çizerek, “Bu alanda yürütülen araştırmalar, mutfak süreçlerinde daha verimli ve bilinçli uygulamalar geliştirilmesine katkı sağlayacaktır” ifadelerini kullandı.

“İSRAFI ENGELLEMENİN YOLU NİHAİ TÜKETİCİDEN GEÇİYOR”

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Üyesi Şerafettin Taştan da gıda israfının engellenmesinin yolunun nihai tüketiciden geçtiğini ifade ederek, şunları söyledi:

“Gıda israfının yüzde 60’ı ev halkı tarafından gerçekleştiriliyor. Bu nedenle israfın önlenmesinde nihai tüketicinin bilinçlendirilmesi kritik öneme sahip. Özel sektör, hem ekonomik hem de verimlilik açısından israfı önlemek için elinden geleni yapıyor.

☛ SÜLEYMAN TARAKÇI

Ancak fazla yemeğin sağlıklı bir beslenme anlayışı olmadığını, nihai tüketiciye benimsetmezsek sadece iş dünyasının çabalarıyla gıda israfını önlemenin mümkün olamayacağını düşünüyorum.”

“TOPYEKÜN MÜCADELE ŞART”

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Üyesi Süleyman Tarakçı gıda israfıyla mücadele için topyekün hareket edilmesi gerektiğini hatırlatarak, gıda israfını önlemek için Milli Eğitim, Sağlık ile Kültür ve Turizm Bakanlıklarının da harekete geçmesini istedi.

Tarakçı, “Gıda israfının ekonomik boyutlarının yanında sosyolojik ve psikolojik boyutları da var. Gıda israfının engellenmesinde algı yönetimi çok önemli. Bu sebeple sadece Tarım ve Orman Bakanlığı nezdinde çalışmalar yürütmek yerine, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile topyekün mücadele edilmesi gerekiyor. Konunun konsorsiyum ile kamu spotlarıyla desteklenerek farkındalık oluşturulması gerekiyor” tespitinde bulundu.

“Gıda israfının ekonomik boyutlarının yanında sosyolojik ve psikolojik boyutları da var. Gıda israfının engellenmesinde algı yönetimi çok önemli.”

“HORECA SEKTÖRÜNDE GIDA İSRAFI” KİTABI

İstanbul Ticaret Borsasının aylık olarak düzenlediği “Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor” dizisinin “Horeca Sektöründe Gıda İsrafı” başlıklı toplantısının içeriği e-kitap olarak yayınlandı. Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Celal Toprak’ın moderatörlüğünü yaptığı toplantının açılışını İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı.

E-kitapta İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürü Suat Parıldar, YESİDEF Türkiye Yemek Sanayicileri Dernekleri Federasyonu Başkanı Hüseyin Bozdağ, TURYİD Genel Sekreteri ve İTO Restoranlar Komitesi Başkanı Ebru Koralı, Karabük Üniversitesi Otel Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü Öğretim Görevlisi Tolgahan Tabak, İSTİB Meclis Üyeleri Şerafettin Taştan ve Süleyman Tarakçı’nın sunumları yer alıyor.

İSTİB Başkanı Ali Kopuz, 2024 yılı Üçüncü Çeyrek büyümesini değerlendirdi

“FİYAT İSTİKRARI SAĞLANINCA HER ŞEY MECRASINA DÖNECEK”

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan 2024 yılı üçüncü çeyrek ekonomik büyüme oranını değerlendiren İSTİB Başkanı Ali Kopuz, yüzde 2,1’lik büyüme oranını yüksek enflasyona karşı halihazırda uygulanmakta olan sıkı para politikası ve maliye politikasının bir yansıması olduğunu söyledi.

“BU AŞAMADA ENFLASYONLA MÜCADELEDE KARARLILIK ÇOK ÖNEMLİ”

İmalat sanayisindeki seyri ve talep eğilimlerini yakından takip ettiklerini hatırlatan Başkan Kopuz, “Sıkı para politikası dolayısıyla hane halkı ve reel

sektörün katlandığı yüksek finansman maliyetleri sebebiyle, ekonomik aktivitenin ılımlı seyrettiği bir süreç içindeyiz. Dolayısıyla, süreci bu aşamaya getirmişken, enflasyonla mücadelede kararlılık ve beklenti yönetimi, her zamankinden daha fazla önem arz etmektedir. Fiyat istikrarının tesis edilmesi ile ekonomik aktivite başta olmak üzere diğer iktisadi bileşenlerin de tekrar normal mecrasına döneceğine inanıyorum” tespitinde bulundu.

TARIMSAL BÜYÜME, GSMH’YA KATKI VERDİ

Başkan Kopuz, 2024 yılı üçüncü çeyrek büyümesi içinde tarımsal büyüme rakamlarına da değinerek, “İkinci çeyrekte yüzde 3,7 büyüyen tarım sektörü, üçüncü çeyrekte de yüzde 4,6 büyüme oranı ile toplam gayrisafi milli hasılaya katkı veren alanlardan olmuştur” dedi.

Başkan Kopuz, sözlerini şöyle tamamladı:

“Geçtiğimiz ay bazı işlenmemiş gıda kalemlerinin enflasyon görünümünü bir miktar bozduğunu görmüştük. Bu noktada elimizdeki tüm araçlarla, tarımsal üretim ve gıda sektörlerindeki yapısal sorunlarımızın üzerine ısrarla giderek, tarımın sezonluk değil uzun ömürlü bir faaliyet alanı olması için adımlar atılmaktadır. Zira tarım ve gıda sektörü, hem çok stratejik, hem de tüm iklimsel sınamalara rağmen milli hasılaya önemli katkılar vereceğine inandığımız bir alandır.”

“İkinci çeyrekte yüzde 3,7 büyüyen tarım sektörü, üçüncü çeyrekte de yüzde 4,6 büyüme oranı ile toplam gayrisafi milli hasılaya katkı veren alanlardan olmuştur”

İSTİB Meclis Başkanı Kasap, Ayvalık Festivali'nde konuştu:

“BAKANLIĞIN AÇIKLADIĞI TAĞŞIŞ LİSTESİ BUZDAĞININ GÖRÜNEN KISMI”

İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, Ayvalık Ticaret Odası'nın ev sahipliğinde yapılan 19. Ayvalık Uluslararası Zeytin Hasat ve Turizm Festivali'ne katıldı.

Kasap, Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Celal Toprak'ın moderatörlüğünde düzenlenen “Zeytinyağında taklit, tağşiş ve gıda sahteciliği ile ilgili alınması gereken tedbirler ve tüketici bilinci” başlıklı panelde de konuştu. İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, Tarım Yazarı ve Gazeteci İrfan Donat ve Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi Başkanı Dr. Mustafa Tan'ın da konuşmacı olduğu panelde, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu da bulundu.

Meclis Başkanı Kasap, panelde yaptığı konuşmada taklit ve tağşişin sektör için çok önemli bir konu olduğunun altını çizerek, “Tağşiş, kıymetli bir ürüne değersiz bir ürünün katılması anlamına gelir. Ne yazık ki zeytinyağına ilişkin taklit ve tağşiş vakalarının tarihi birinci yüzyıla kadar uzanır. Sorun, tarihiyle birlikte eski olmasına rağmen, günümüzde daha da karmaşık bir hal almıştır.” değerlendirmesinde bulundu.

“DEVLET, GAYRİ RESMİ ÜRETİCİLERİ BİLMEZ”

Taklit ve tağşiş yapanları ikiye ayıran Kasap, şunları söyledi:

“Görünürler, resmi üretici, görünmezler ise gayri resmi üreticilerdir. Resmi üreticiler, zeytinyağını devletin ulaşabildiği, haberinin ve bilgisinin olduğu tesislerde üretirler. Görünmez yani gayri resmi üreticilerin ise adı yoktur. Üretim yaptıkları yer devlet tarafından bilinmez, çünkü kaçaktır. Ürünlerinin markası yoktur.

Üstelik bu ürünler yine devletin ulaşamadığı, ulaşmadığı satış noktalarından tüketiciye ulaşır.”

Kasap, Tarım ve Orman Bakanlığının taklit ve tağşiş yapan firmaları güncel olarak yayınlamaya başladığına işaret ederek, “Bu listedeki ürünlerin neredeyse yarısı zeytinyağı taklit ve tağşiş tespiti hakkında. Peki, bu listedeki ürünler, benim az önce ikiye ayırdığım üreticilerden hangisine ait? Sadece görünür ve resmi üreticiler. Sadece denetime tabi noktalarda satılan ürünler. Peki, devletin göremediği, varlığından haberdar olmadığı, ne tesisi, ne de ürünü denetlemekten uzak olduğu sağıksız ambalajlı, ne idiği belirsiz zeytinyağları? Onların hiçbirisi bu listede değil. Yani zeytinyağında taklit ve tağşişte Tarım ve Orman Bakanlığının açıkladığı veriler buzdağının görünen kısmı” ifadelerini kullandı.

Panelden sonra, festivale katkıları dolayısıyla TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, İSTİB Meclis Başkanı Kasap'a bir plaket verdi.

“Tağşiş, kıymetli bir ürüne değersiz bir ürünün katılması anlamına gelir. Ne yazık ki zeytinyağına ilişkin taklit ve tağşiş vakalarının tarihi birinci yüzyıla kadar uzanır.”

BELARUS TİCARET BORSASININ İSTİB ZİYARETİ

Belarus Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Kıdemli Başkan Yardımcısı Olga Gorelik ve Dış İlişkiler Uzmanı Alexander Evdokimenko, İSTİB Başkanı Ali Kopuz'u ziyaret etti.

Ziyarete, Belarus ile Türkiye arasında köklü bir diplomatik ilişkinin bulunduğunu vurgulayan Başkan Kopuz, Belarus'un geçtiğimiz günlerde BRICS topluluğuna ortak üye olarak katılmasının uluslararası ticarete katkı yapacağına inandığını ifade etti.

İki ülke arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesinin ele alındığı görüşmede Başkan Kopuz tarafından Belarus heyetine İSTİB'in yapısı ve Türkiye'deki ticaret borsalarının işlevleri hakkında bilgi verildi.

ELAZIĞ TİCARET BORSASINDAN ZİYARET

Elazığ Ticaret Borsası Başkanı Mehmet Ali Duman, İSTİB Başkanı Ali Kopuz'u ziyaret ede-

rek, bölgenin ve Türkiye'nin tarım ve hayvancılık meseleleri hakkında görüş alışverişinde bulundu.

TUNCELİ TSO BAŞKANI COŞKUN İSTİB'TE

Tunceli Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hasan Hüseyin Coşkun ve beraberindeki heyet, İSTİB Başkanı Ali Kopuz'u ziyaret etti. Ekonomide son dönemdeki gelişmelerin yanı sıra katma değerli sanayi ve tarımsal üretimin artırılması, nitelikli istihdam olanaklarının geliştirilmesi konularının ele alındığı ziyarette, Tunceli bölgesinin ekonomik potansiyeli

ile ilgili stratejik öneriler dile getirildi.

Tunceli Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyeleri İsmail Can Demir, Güven Çetin ve Meclis Üyesi Erdal Korkmaz'ın da yer aldığı görüşmede İSTİB Başkan Yardımcısı İlhan Koyunseven, Yönetim Kurulu Üyeleri Murat Çalışkan, Mehmet Beşir Kılıç ve Zeki Aslan da hazır bulundu.

ŞIRNAK TSO BAŞKANI GELİŞ, İSTİB'TE

Şırnak Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Osman Geliş, Meclis Başkanı Zekeriya Ökten, Şırnak İl Tarım ve Orman Müdürü Oktay Sezgin ve beraberindeki heyet, İSTİB Başkanı Ali Kopuz'u ziyaret etti.

“ŞIRNAK'IN POTANSİYELİNİ HAREKETE GEÇİRELİM”

Görüşmede güncel gelişmelerle birlikte Şırnak'ın sahip olduğu yüksek tarım ve hayvancılık potansiyeli ele alındı. Başkan Ali Kopuz, bu potansiyeli harekete geçirmek için üzerlerine düşeni yapmaya hazır olduklarını belirtti. Şırnak'ta özellikle küçükbaş hayvancılık için uygun meraların bulunduğunu ifade eden Kopuz, Şırnak Ticaret ve Sanayi Odası'nı ağırlamaktan memnuniyet duyduğunu ve en kısa zamanda iadeyi ziyaret gerçekleştireceğini de sözlerine ekledi.

Ziyarette Şırnak TSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Yahya Acar, Şırnak İl Tarım ve Orman Müdürü Oktay Sezgin, Yönetim Kurulu Üyesi Yaşar Besen, Meclis Üyeleri Bahattin Sürgit, Eubekir Akyel, Erdal Uysal, Erdem Oğrak, Hıdır

Cin, Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Ayşe Ayter, Genç Girişimciler Kurulu Başkanı Altay Meriç İlhan, İş İnsanları İdris Kaplan, Selçuk Sökmen, Rıdvan Arsun, Fatih Delibaş, Nasır Özden, Burhan İlter, Sabri Şaran, Genel Sekreter Cihat Sakın, Özel Kalem Müdürü Rabia Salıhoğlu ve Dış Ticaret Sorumlusu Şeyhmus Şayık da bulundu.

Altın Tohumlar'da "ahududu" masaya yatırıldı

"AHUDUDU EYLEM PLANI HAZIRLANMALI"

İstanbul Ticaret Borsası'nın katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin yaygınlaştırılması amacıyla başlattığı "Altın Tohumlar" projesinde Kasım ayında "Nasıl Ahududu Yetiştiricisi Olunur?" konusu ele alındı. Ahududu ihracatçısı Dr. Murat Bayizit, ahududu üretiminin yaygınlaşması için bir ahududu eylem planı hazırlanması gerektiğini belirterek, üretimin sadece Bursa ile sınırlı kalmaması gerektiğini vurguladı.

Açılış konuşmasını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap'ın yaptığı toplantının moderatörlüğünü İSTİB Genel Sekreter Yardımcısı İsmail Şen gerçekleştirdi.

Altın Tohumlar projesi Kasım ayı toplantısında "Nasıl Ahududu Yetiştiricisi Olunur?" konusu tüm boyutlarıyla işlendi. Açılış konuşmasını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap'ın yaptığı toplantının moderatörlüğünü İSTİB Genel Sekreter Yardımcısı İsmail Şen gerçekleştirdi.

Ahududu üretiminin yaygınlaşması için bir ahududu eylem planı hazırlanması gerektiği belirtilen toplantıda bilimsel yöntemlerle yapıldığında küçük ölçekte de karlı olabilen ahududunun Türk üreticisi için önemli bir alternatif olabileceğine dikkat çekildi. Büyük ölçeklerde üretim ve mekanizasyonun kârlılığı daha da artıracığı, ihracat için ise kontrollü

üretim yapılması gerektiği vurgulandı.

Online gerçekleştirilen ve tüm ilgililere açık olan toplantıya Antel Tarım İşletmeleri A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı ve Soğutma, Muhafaza, Taşıma Bilimleri ve Sanayicileri Derneği SOMTAD Başkanı Prof. Dr. Rahmi Türk, Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Yüksek Ziraat Mühendisi Fatih Erbaş, Kaledonya Dış Ticaret Ltd. ve Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Dış Ticaret Konseyi Başkanı Dr. Murat Bayizit, Alaçam Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Necati Güleç ve Bursa Kozluören Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Hüseyin Özdaş konuşmacı olarak katıldı.

☛ AHMET BÜLENT KASAP

“TÜRKİYE DÜNYANIN ÖNEMLİ AHUDUDU ÜRETİCİSİ OLABİLİR”

Toplantının açılışını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, ahududu üretiminin talebi karşılamadığına dikkat çekerek, “Bu durum, ahududu yetiştiriciliğinin yaygınlaşması için bir fırsat” dedi.

Üretiminde bilimsel yöntemlerin benimsenmesi ve tür ıslahı sayesinde Türkiye çapında yaygınlaştırılabileceğini ifade eden Kasap, “Muhafaza yatırımlarının yapılmasıyla üreticilerimiz için önemli bir alternatif ürün haline geleceğine şüphe yok. Türkiye’nin üretim potansiyeli, dünyanın önemli ahududu üreticilerinden biri olmamızın mümkün olduğunu gösteriyor” diye konuştu.

☛ FATİH ERBAŞ

“TÜRKİYE’NİN FARKLI BÖLGELERİNE UYGUN TÜRLER GELİŞTİRİYORUZ”

Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Yüksek Ziraat Mühendisi Fatih Erbaş, Enstitü olarak yeni türlerin ıslah çalışmalarını yürüttüklerini belirterek, “Mevcutta kullanılan çeşitlere ek olarak yurt dışından getirilen çeşitlerle ıslah çalışmalarımızı sürdürüyoruz. 2 yıl öncesinde başladığımız çalışmalarda melezleme aşamasındayız. Bu süreçte, hem yerli hem de ithal türlerle en verimli ve dayanıklı çeşitleri elde etmeye çalışıyoruz” ifadelerini kullandı.

Erbaş, Türkiye’nin farklı bölgelerine uygun, yüksek verimli türler geliştirmek istediklerine değinerek, “Ayrıca ahududu üretimi yapmak için bizlere başvuran tüm yetiştiricileri destekliyor, bilgi ve deneyim paylaşımı yapıyoruz” şeklinde konuştu.

“Mevcutta kullanılan çeşitlere ek olarak yurt dışından getirilen çeşitlerle ıslah çalışmalarımızı sürdürüyoruz. 2 yıl öncesinde başladığımız çalışmalarda melezleme aşamasındayız.”

"Ahududu pazar sorunu olmayan katma değeri yüksek bir ürün ve Türkiye'nin her yerinde yetiştirilebilecek onlarca türü var."

☛ MURAT BAYİZİT

"AHUDUDU SATIŞIYLA İLGİLİ SORUN YOK"

BTSO Dış Ticaret Konseyi Başkanı ve ahududu ihracatçısı Dr. Murat Bayizit, ahududu üretiminin yaygınlaşması için bir ahududu eylem planı hazırlanması gerektiğini belirterek, "Ahududu pazar sorunu olmayan katma değeri yüksek bir ürün ve Türkiye'nin her yerinde yetiştirilebilecek onlarca türü var. Hem ahududu hem de diğer üzüm meyvelerin yaygınlaşması için acil bir eylem planı devreye alınmalı ve hızla harekete geçilmeli. Bunun için de bu önemli ürün grubunun sahiplenilmesi gerekiyor" dedi.

Ahududu üretiminin sadece Bursa ile sınırlı kalması gerektiğini vurgulayan Bayizit, "Her bölgeye uygun türler bulunarak üretim yapılabilir. Üretim

☛ NECATİ GÜLEÇ

yapılacak bölgeye göre 4-5 farklı tür değerlendirildiğinde, yıl boyunca sürekli ürün elde etmek mümkün olabilir. Bu, üreticiler için önemli bir avantaj sağlayacaktır" dedi.

Bayizit, Türkiye ve dünya genelinde ahududu satışında herhangi bir sorun olmadığını belirterek, pazarlama stratejilerinin önemine dikkat çekti. Bayizit, şunları söyledi:

"Öncelikle ürünü tanıtmak, ardından pazarı genişletmek gerekiyor. Ancak bu süreçte yalnızca fiyata odaklanmamak lazım... Türkiye'de genellikle satış görüşmelerinde ilk konuşulan konu fiyat oluyor. Oysa Avrupa'da fiyat en son konuşulur. Alıcı, satıcının 12 ay boyunca düzenli ürün tedarik edip edemeyeceğine bakar. Daha sonra kalite sertifikalarının varlığına odaklanır. Bizim hızlı bir şekilde yeni çeşitlerle üretimi sürekli hale getirerek, kaliteyi ve verimliliği artırarak dünya pazarındaki yerimizi güçlendirmemiz gerek."

"BİLİMSEL ÜRETİM YAPILMIYOR"

"Aksu pambesi" çeşidimizle üretime devam edilmesi durumunda 10 yıl içerisinde ülkemizde ahududunun yetismeyeceğini vurgulayan Alaçam Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Necati Güleç de şöyle konuştu:

"Şu anda uygulanan üretim yöntemleri bilimsellikten uzak. Bahçelerde verimlilik her geçen yıl azalıyor. Yeni fidanlarla bahçelerin yenilenmesi gerek. Mevcut çeşitten elde edilen aşılarda kurumaya bağlı hastalıklar başladı. "Polka" çeşidi Alaçam'da verimli olmadı. Bölgeye uygun yeni çeşitlerle bahçeleri yenilemezsek ahududu üretimimiz sürdürülebilir olmayacak. Bilimsel araştırmalarla desteklenen, bölge şartlarına uygun ve hastalıklara dayanıklı yeni türlerin acilen kullanılmaya başlanması gerekiyor."

☞ HÜSEYİN ÖZDAŞ

“YERLİ ÇEŞİTLERLE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRETİM YAPMAK ZOR”

Bursa Kozluören Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Hüseyin Özdaş da, 30 yıldır ata usulü ahududu üretim yaptıklarını, ancak bu sistemin sürdürülebilir olmadığını ifade etti. Artık bu üretim metotlarıyla devam edilmesinin mümkün olmadığını, yerli çeşitlerle yapılan üretimde de verimliliğin her geçen yıl düşmeye başladığını kaydeden Özdaş, “Yurt dışında fidan üretim merkezlerinde sürekli yeni türler üretilip, kullanılıyorlar. Bizim de ülkemizde yeni türler geliştirmemiz ve çiftçimize uygun yetiştirme teknikleri konusunda eğitimler vermemiz gerekiyor. Ayrıca soğuk hava deposu yatırımları yapmak ve birlikte hareket etmek zorundayız” uyarısında bulundu.

“BÜYÜK ALANLARDA ÜRETİM DAHA KÂRLI”

Antel Tarım İşletmeleri A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı ve Soğutma, Muhafaza, Taşıma Bilimleri ve

☞ RAHMI TÜRK

Sanayicileri Derneği Başkanı Prof. Dr. Rahmi Türk, Türkiye’de ahududu üretiminin artırılması gerektiğini belirterek, bu alanda yenilikçi yaklaşımların önemine dikkat çekti. Türk, ahududu ithalatını sonlandırmak için hızlı bir üretim artışı sağlanması gerektiğini vurgulayarak “Bir an önce ahududu üretimini artırarak ithalatı sonlandırmalıyız. Bunun için üretim süreçlerine mekanizasyon ve yapay zeka teknolojilerini entegre etmeliyiz. Modern yöntemlerle verimliliği artırabiliriz” diye konuştu.

Türk, konuşmasında şu konulara yer verdi:

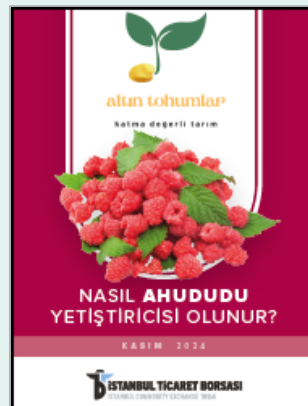
“Yeni çeşitlerle deneyerek yani örnek bahçeler kurarak, sonuçları analiz ederek verimli türler üretmeli ve üreticilerle paylaşmalıyız. Ayrıca üretimi ölçek ekonomisiyle desteklenmeli yani büyük alanlarda daha karlı bir üretim gerçekleştirmeliyiz. Bir diğer adımı da hasat sonrası işlemler, yani soğutma ve muhafaza konularında atmamız. Bir ürünün değer kazanması için hasat sonrası işlemler olmazsa olmaz.”

“Yeni çeşitlerle deneyerek yani örnek bahçeler kurarak, sonuçları analiz ederek verimli türler üretmeli ve üreticilerle paylaşmalıyız.”

“NASIL AHUDUDU YETİŞTİRİCİSİ OLUNUR” KİTABI

“Altın Tohumlar” toplantıları kapsamında Kasım 2024’te düzenlenen “Nasıl Ahududu Yetiştiricisi Olunur?” başlıklı toplantı e-kitap olarak yayınlandı.

E-kitapta Antel Tarım İşletmeleri A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı ve SOMTAD Dernek Başkanı Prof. Dr. Rahmi Türk, Kaledonya Dış Ticaret Ltd’den BTSO Dış Ticaret Konsey Başkanı Dr. Murat Bayazit, Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü’nden Yüksek Ziraat Mühendisi Fatih Erbaş, Alaçam Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Necati Güleç ve Bursa Kozluören Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanı Hüseyin Özdaş’ın konuşmaları yer alıyor.

BİR TABAKTA TARİH: İSTANBUL PİLAVI'NIN LEZZET YOLCULUĞU

Tarih boyunca kültürlerin bir buluşma noktası olan İstanbul, mutfağıyla da adından söz ettirmiştir. İstanbul mutfağı, Osmanlı sarayının ihtişamıyla halk sofralarının samimiyetini birleştiren bir çeşitliliğe sahiptir. Bu zengin mutfak mirasının en özel yemeklerinden biri de “İstanbul Pilavı” olarak bilinir.

İstanbul Pilavı, adından da anlaşılacağı gibi şehrin mutfak kültürünün bir yansımasıdır. Ancak bu lezzet, sade bir pilav olmaktan çok daha fazlasıdır. Safranın sarı rengiyle farklılaşan bu pilav, aynı zamanda çiğ badem, Antep fıstığı, kuş üzümü, kavrulmuş ciğer ve tavuk göğsü gibi ürünlerin harmanlanmasıyla yapılır. Her bir malzeme, yemeğe farklı bir derinlik katar.

TARİHTEN BİR KESİT: OSMANLI SARAY MUTFAĞI

İstanbul Pilavı'nın kökeni, Osmanlı saray mutfaklarına kadar uzanır. Sultanın özel davetlerinde ve şehirdeki önemli etkinliklerde sunulan bu pilav, hem bir ana yemek hem de bir yan yemek olarak servis edilirdi. 1574 yılında tutulan muhasebe kayıtlarında, sarayın kilerinde bulunan pirinçten pilav yapıldığı, geri kalan bakiye pirincin bir sonraki yıla devredildiği belirtilmektedir.

Nilgün Tatlı da "İstanbul'un 100 Lezzeti" isimli kitabında İstanbul Pilavı'nın tarihçesine ve yapılışına yer vererek, '1574 yılında sarayın kilerinde bulunan 975 ton pirinçten o yıl Has mutfakta 42 ton, yabancı elçi ziyafetlerinde 229 ton, Divan yemek şenliklerinde 208 ton, Enderun görevlileri için 188 ton olmak üzere yaklaşık 216 ton pirinç pişirildiğini' ifade ediyor.

İSTANBUL PİLAVININ YAPILIŞI

30 dakika sıcak tuzlu suda bekletilen pirinç yıkayıp süzülür. Pirinçler, bademlerle birlikte tereyağında kavrulur. Haşlanan tavuk göğsünün suyundan 2 bardak ayrılır. Yarım kahve fincanı suda 30 dakika kadar bekletilen safran tavuk suyunun içine katılır. Didiklenen tavuk eti bezelye, tuz, karabiber, daha önceden kavrulmuş küp küp doğranmış ciğer, ba-

dem ve zencefil kavrulan pirincin içine ilave edilir. Bunun üzerine kalan tavuk suyu eklenerek suyu çekene kadar pişirilir. Pişen pilavın içine daha önceden sıcak suda bekletilen Antep fıstıklarının iç kabukları soyulup pilava eklenir ve pilav dinlenmeye alın.

GÜNÜMÜZDE İSTANBUL PİLAVI

Bugün İstanbul Pilavı, kullanılan malzemelerin değerli ve fazla olması nedeniyle esnaf lokantalarında sıklıkla yapılan bir ürün değildir. Ancak şehirdeki çeşitli restoranlarda özel istek üzerine yapıldığına dair bilgiler mevcut. Web taramalarında birçok sitede İstanbul Pilavı'nın yapılışı anlatılıyor. Günümüze kadar ulaşan geleneksel tarifi herkes evinde basitçe yapabilir.

İstanbul'un bu eşsiz lezzeti, yalnızca bir yemek değil, aynı zamanda şehrin kültürel geçmişine bir yolculuktur. Geleneksel tariflere sadık kalınarak yapılan bu yemek, İstanbul'un zengin tarihini ve mutfak kültürünü günümüz sofralarına taşıyor. Denemek isteyenler için İstanbul Pilavı, tarih ve lezzetin mükemmel bir buluşmasıdır.

İstanbul Pilavı'nın kökeni, Osmanlı saray mutfaklarına kadar uzanır. Sultanın özel davetlerinde ve şehirdeki önemli etkinliklerde sunulan bu pilav, hem bir ana yemek hem de bir yan yemek olarak servis edilirdi.

İSTANBUL PİLAVI MALZEMELERİ

- 1 adet haşlanmış ve küp doğranmış tavuk göğsü
- 3 çorba kaşığı tereyağı
- 1 çimdik safran
- 1 tatlı kaşığı şeker
- 3 çorba kaşığı kabukları soyulmuş ve hafif kavrulmuş badem içi
- 2 su bardağı pirinç
- 6 çorba kaşığı bezelye
- 3,5 su bardağı tavuk suyu
- 1 çorba kaşığı hafif kavrulmuş dolmalık fıstık
- 1 çorba kaşığı ufak ufak kesilmiş ve kavrulmuş ciğer
- Karabiber, tuz

İSTİB, İSTANBUL İL ÇALIŞMA KURULU TOPLANTISINA KATILDI

Nitelikli İşgücü Yetiştirme Programı (NİYEP) kapsamındaki İstanbul İl Çalışma Kurulu Toplantısı, İl Müdürü Uğur Oto yönetiminde, İstanbul Ticaret Borsası, İstanbul Sanayi Odası, İstanbul Ticaret Odası, Deniz Ticaret Odası yetkilileri ve İl Mü-

dürlüğü personelinin katılımlarıyla gerçekleştirildi. Toplantıya İstanbul Ticaret Borsasını temsilen Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Beşir Kılıç ve Genel Sekreter Yardımcısı İsmail Şen katıldı.

“FİLİSTİN'E DESTEĞİMİZ SÜRECEK”

TOBB Başkan Yardımcısı ve İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz, Türkiye-Filistin Ekonomik İş Birliği Konseyi 2. Dönem Toplantısı ile Türkiye-Filistin Yuvarlak Masa Toplantısı'na katıldı. Başkan Kopuz, Filistin Ticaret, Sanayi ve Tarım Odaları Fe-

derasyonu Başkanı Abdo Idrees ile de bir araya geldi. Filistin'e olan desteğin her zaman devam edeceğini kaydeden Başkan Kopuz iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik iş birliğini artıracaklarını kaydetti.

TOBB BİLGİLENDİRME SEMİNERLERİ

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu Üyelik, Muhasebe ve İnsan Kaynakları Bilgilendirme Semineri'nde oda ve borsa çalışanlarıyla bir araya geldi. Seminere İSTİB'i temsilen Mali İşler Şube Müdürü

Nihal Yayla, Bilgi İşlem ve İstatistik Şube Müdürü Hüseyin Sancak, Meslek Komiteleri Şube Şefi A. Nedim Ocaklı ve İnsan Kaynakları Kalite ve Eğitim Şubesi personeli Gamze Kopuz katıldı.

İSTİB DİJİTAL DÖNÜŞÜM KONFERANSINA KATILDI

TOBB tarafından KOBİ'lerin dijital dönüşümüne destek vermek amacıyla "Akıllı KOBİ Dijital Dönüşüm Konferansı" düzenlendi. Etkinlikte TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, oda-borsa bünyesinde yetiştirilen dijital dönüşüm ve inovasyon uzmanlarına sertifikalarını takdim etti. Sertifika almaya hak

kazanan İstanbul Ticaret Borsası Bilgi İşlem ve İstatistik Şube Müdürü Hüseyin Sancak'a da İnovasyon Sertifikası verildi.

Ayrıca İSTİB personeli Yunus Emre Çillioğlu ve Mehmet Emin Bilici de konferans kapsamında düzenlenen çeşitli panellere katıldılar.

DÜNYANIN EN PRESTİJLİ GIDA FUARLARI

Gıda ve içecek sektörü, dünyanın en dinamik ve sürekli gelişen alanlarından biri olarak her yıl milyonlarca katılımcı ve ziyaretçiyi bir araya getiriyor. Uluslararası fuarlar, bu sektörün yeniliklerini keşfetmek, gelişen tüketici trendlerini takip etmek ve global iş bağlantıları kurmak için eşsiz fırsatlar sunuyor. Sektör profesyonelleri için bu etkinlikler, yalnızca ticaretin değil, aynı zamanda geleceğin şekillendiği ve kültürel etkileşimlerin derinleştiği birer buluşma noktasıdır. Farklı kültürlerin lezzetlerini tanıtarak markaların yeni pazarlara açılmasını sağlayan bu etkinlikler, girişimcilerden üreticilere, distribütörlerden sektör uzmanlarına kadar geniş bir yelpazeye hitap ediyor. Katılımcılar, iş ortaklıklarını geliştirme ve yeni pazar fırsatlarını keşfetme imkânı bulurken, sektörün dinamiklerine yön veren bir atmosferin parçası oluyorlar. Bu yazımızda, gıda ve içecek sektörünün en prestijli fuarlarını ve bu etkinliklerin sunduğu olanakları sizler için derledik. Sektördeki son gelişmeleri takip etmek, ilham verici yeniliklerle tanışmak ve iş ağınıza genişletmek istiyorsanız, bu etkinlikleri inceleyebilirsiniz.

1. SIAL PARIS

SIAL Paris, gıda inovasyonunu sergilemesiyle ünlüdür. 7.200'den fazla katılımcıya ev sahipliği yapar ve 200 ülkeden 285.000'den fazla ziyaretçiyi ağırlar. Etkinlik, gelecekteki trendleri, sürdürülebilirliği ve son teknoloji ürünleri vurgular.

Düzenlendiği Yer: Paris, Fransa

Tarih: 17 - 21 Ekim 2026 / İki yılda bir

2. ANUGA

Anuga, 200 ülkeden 7.000'den fazla katılımcı ve 140.000'den fazla ticari ziyaretçiyi çeken, dünyanın önde gelen yiyecek ve içecek fuarıdır. Et ve süt ürünlerinden içe-

ceklere ve organik ürünlere kadar on farklı sektörü kapsar.

Düzenlendiği Yer: Köln, Almanya

Tarih: 4 - 8 Ekim 2025 / İki yılda bir

3. GULFOOD

Gulfood, Orta Doğu'nun en büyük gıda ve içecek fuarıdır. Küresel tedarikçileri, hızla büyüyen Orta

Doğu, Afrika ve Asya pazarlarındaki dağıtımıcılar ve perakendecilerle bir araya getirir. Fuar 5.500'den fazla katılımcı ve 100.000'den fazla ziyaretçiyi çeker.

Düzenlendiği Yer: Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri

Tarih: 17 - 21 Şubat 2025 / Her yıl

4. FOOD HOSPITALITY CHINA

FHC, Çin'in gıda, içecek ve misafirperverlik endüstrileri için önde gelen ticaret fuarıdır. Her yıl 3.000'den fazla katılımcı ve 170.000'den fazla ziyaretçiyi çekerek küresel tedarikçileri hızla büyüyen Çin pazarıyla buluşturmaktadır.

Düzenlendiği Yer: Şangay, Çin

Tarih: 12 - 14 Kasım 2025 / Yıllık

5. ALIMENTARIA BARCELONA

Alimentaria, Güney Avrupa'nın önde gelen gıda, içecek ve gastronomi fuarıdır. 156 ülkeden 4.500'den fazla

katılımcı ve 150.000 ziyaretçiyi bir araya getirerek gıda ve içecek endüstrisindeki trendlere, inovasyona ve sürdürülebilirliğe odaklanmaktadır.

Düzenlendiği Yer: Barselona, İspanya

Tarih: 23 - 26 Mart 2026 / İki yılda bir

Uluslararası fuarlar, bu sektörün yeniliklerini keşfetmek, gelişen tüketici trendlerini takip etmek ve global iş bağlantıları kurmak için eşsiz fırsatlar sunuyor.

6. TUTTOFOOD MILANO

TUTTOFOOD
INTERNATIONAL
FOOD EXHIBITION **MILANO**

TUTTOFOOD, tüm tarımsal gıda ekosistemi için B2B fuarıdır. Küresel ve yenilikçi olan fuar, tüm gıda ve içecek tedarik zincirindeki kaliteli ürünlerin üreticileri ve dağıtımçıları için dünyadaki referans noktasıdır. 3.000 katılımcı ve 83.000 ziyaretçiye trendler ve yenilikler için fırsat sunar.

Düzenlendiği Yer: Milano, İtalya

Tarih: 5 - 8 Mayıs 2025 / Yıllık

7. FOODEX JAPAN

The 50th International Food and Beverage Exhibition
FOODEX JAPAN 2025
国際食品・飲料展

FOODEX Japan 60'tan fazla ülkeden 2.500'den fazla katılımcıyı ağırlayarak yeni iş fırsatlarının ortaya çıkmasını sağlayarak 76.000 ziyaretçiyle ve yeni ve gelişen küresel zorluklara çözümler sunuyor.

Düzenlendiği Yer: Tokyo, Japonya

Tarih: 11 - 14 Mart 2025 / Yıllık

8. SPECIALTY FOOD ASSOCIATION (WINTER FANCY FOOD SHOW)

Specialty Food Association tarafından düzenlenen Winter

Fancy Food Show, Kuzey Amerika'da yiyecek ve içecekler için önde gelen ticari etkinliktir. Dağıtımçıları, perakendecileri ve yiyecek hizmeti operatörleri dahil olmak üzere 1.500'den fazla sergici ve 30.000'den fazla katılımcıyı bir araya getirerek benzersiz ağ kurma fırsatı sunar.

Düzenlendiği Yer: New York, ABD

Tarih: 19 - 21 Ocak 2025 / Yıllık

9. FOOD INGREDIENTS EUROPE

Fi Europe, gıda ve içecek bileşenleri endüstrisi için birinci sınıf bir ticaret fuarıdır. 135'ten fazla ülkeden 1.700'den fazla katılımcı ve 26.000 ziyaretçiyle, ağ kurmak ve gıda üretiminde yenilikçi

bileşenleri, teknolojileri ve çözümleri keşfetmek için ideal bir platformdur.

Düzenlendiği Yer: Frankfurt, Almanya

Tarih: 2 - 4 Aralık 2025 / İki yılda bir

10. IFE (INTERNATIONAL FOOD & DRINK EVENT)

IFE, tedarikçileri ve perakendecileri, dağıtımçıları ve yiyecek hizmeti profesyonelleriyle buluşturan Birleşik Krallık'taki birinci sınıf bir yiyecek ve içecek fuarıdır. 1.350'den

fazla katılımcı ve 25.000 ziyaretçiye ev sahipliği yaparak yenilikçi ürünleri sergilemek ve iş ortaklıkları kurmak için bir platform sağlar.

Düzenlendiği Yer: Londra, İngiltere

Tarih: 17 - 19 Mart 2025 / İki yılda bir

Sektör profesyonelleri için bu etkinlikler, yalnızca ticaretin değil, aynı zamanda geleceğin şekillendiği ve kültürel etkileşimlerin derinleştiği birer buluşma noktasıdır.

İSTİB PERSONELİ YIL SONU YEMEĞİNDE BULUŞTU

İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) personeli, yıl sonu akşam yemeğinde bir araya geldi. Etkinlikte, 2024 yılında hizmet süresine göre 5'inci yıl ve katlarını tamamlayan çalışanlar ile emekliye ayrılan personele, katkılarından dolayı teşekkür plaketi takdim edildi. Teşekkür plaketleri, İstanbul Ticaret Borsası Genel Sekreteri Şule Karadeniz ve Genel Sekreter Yardımcısı İsmail Şen tarafından verildi.

KARADENİZ: "HER ŞEY İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM"

Programda konuşan İSTİB Genel Sekreter Yardımcısı İsmail Şen "Başta Genel Sekreterimiz Şule Karadeniz olmak üzere bu sene aramızdan ayrılan tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Her biri bu kubbeye hoş bir sada bırakarak gidiyorlar. Bundan sonraki hayatlarında başarılar diliyorum." dedi.

İSTİB Genel Sekreteri Şule Karadeniz yaptığı ko-

nuşmada, İstanbul Ticaret Borsası'ndaki çalışma hayatı boyunca pek çok değerli deneyim kazandığını ifade ederek, "Bu kurumda çalışmak benim için büyük bir onurdu. Her şey için teşekkür ediyorum." diye konuştu.

PLAKET ALAN ÇALIŞAN VE EMEKLİLER

Plaket alan personel arasında 20 yılı dolduran Kerim Bilici ve Murat Dönergöz, 5 yılı dolduran Hakan Kopuz da bulunuyordu.

Emekliye ayrılan personellere de plaket verildi. Plaket takdim edilen isimler şunlardan oluştu: 28 yılı dolduran Adem Keskin, 27 yılı dolduran Turan Bilici, 26 yılı dolduran Zeynep Özyurt, 21 yılı dolduran Ahmet Sünter, 18 yılı dolduran Fatih İlker Mavizel ve 9 yılı dolduran Genel Sekreter Yardımcısı İsmail Şen.

İSTİB GENEL SEKRETERİ İBRAHİM EROĞLU PERSONEL İLE BİR ARAYA GELDİ

İSTİB Genel Sekreteri İbrahim Eroğlu, Borsa personeli ile tanışma toplantısı gerçekleştirdi.

İSTİB Meclis Salonunda yapılan görüşmede bir konuşma yapan Eroğlu "İstanbul Ticaret Borsası için elimizden gelen gayreti göstererek kurumumuzu birlikte daha ileri seviyeye taşıyacağımıza inancım tam. Yeni çalışma dönemimiz hayırlı olsun" ifadelerini kullandı.

İŞVEREN ÜCRET ÖDEMESİNİ NE KADAR GECİKTİREBİLİR?

AV. DOÇ. DR.
ALİ EKİN

Günlük hayatta işverenler yaşanan ekonomik süreç, şirketin işleyişi gibi nedenlerle bazen işçilerin ücretlerini biraz daha geciktirerek ödemek isteyebilmektedirler. Bunun için de öncelikle birimlerden görüş almak istemektedirler. Konuya ilişkin verilen cevap ise 20 güne kadar ücret ödemesini geciktirebilirsiniz şeklinde olmaktadır. Verilen bu bilgiye güvenen işveren ise ücret ödemelerini gününden sonra bir tarihte yapmaya karar vermektedir. Bu durum ise işçiler tarafından iş sözleşmesinin haklı nedenle feshine sebep olmaktadır. Açıklanan durum nedeniyle işçi iş sözleşmesini feshettiğinde kıdem tazminatına hak kazanmakta, işveren ise işçinin her türlü kıdem tazminatına hak kazandığını bunun önüne geçilemeyeceğini düşünmektedir. Oysa burada esas olan sorun işverene verilen hatalı bilgidir.

ÜCRET ÖDEMELERİNİN 20 GÜNE KADAR GECİKTİRİLEBİLECEĞİ NEDEN SÖYLENMEKTEDİR?

İş Kanununda yahut da herhangi bir yönetmelikle işverenin ücret ödemesini 20 güne kadar geciktirebileceğine yer verilmemiştir. Ancak işveren tarafından görüş sorulan kişiler Ücretin Gününde Ödenmesi başlıklı İş Kanunu 34.maddeye bakarak ücret ödemelerinin 20 güne kadar gecikebileceğini söy-

lemektedir. İş Kanunu 34.madde şöyledir, “Ücreti ödeme gününden itibaren yirmi gün içinde mücbir bir neden dışında ödenmeyen işçi, iş görme borcunu yerine getirmekten kaçınabilir. Bu nedenle kişisel kararlarına dayanarak iş görme borcunu yerine getirmemeleri sayısal olarak toplu bir nitelik kazansa dahi grev olarak nitelendirilemez. Gününde ödenmeyen ücretler için mevduata uygulanan en yüksek faiz oranı uygulanır.

Bu işçilerin bu nedenle iş akitleri çalışmadıkları için feshedilemez ve yerine yeni işçi alınamaz, bu işler başkalarına yaptırılmaz”.

Burada kastedilen durum işçinin 20 güne kadar ücretinin geciktirilebileceği değil, 20 gün geçmesine rağmen çalışmaya devam eden işçinin artık çalışmaktan kaçınma hakkını kullanabileceğine ilişkindir. Yani işçinin ücreti mücbir sebep olmaksızın ödeme gününden itibaren 2 gün dahi ödenmezse işçi iş sözleşmesini haklı nedenle feshederek kıdem tazminatına hak kazanabilir. Açıklanan durum dikkate alındığında İş Kanununa ilişkin bir madde değerlendirilirken okunduğu gibi yorum yapmak yerine uygulama ve yargı kararları ve kanunun esas amacını birlikte değerlendirmek gerekmektedir.

İş Kanununda yahut da herhangi bir yönetmelikle işverenin ücret ödemesini 20 güne kadar geciktirebileceğine yer verilmemiştir.

ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKINI KULLANAN İŞÇİYE ÜCRET ÖDEMELERİ GEREKMEKTE MİDİR?

İş Kanunu kapsamında çalışmaktan kaçınma hakkını kullanan işçiye ücret ödenmez. Yani 20 günün sonunda ücreti halen de ödenmeyen işçi çalışmaktan kaçınma hakkını kullanmak isterse bu hakkı kullanmaya başladığından itibaren çalışmaktan kaçındığı döneme ilişkin ücrete hak kazanamayacaktır. Nitekim ilgili kanun maddesinde bu durumda işçinin ücretinin saklı tutulacağına ilişkin herhangi bir düzenleme mevcut değildir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU KAPSAMINDA ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKINDA ÜCRET ÖDEMELERİ GEREKMEKTE MİDİR?

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa göre işyerinde ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar iş sağlığı ve güvenliği kuruluna, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise işverene başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir. Kurul acilen toplanarak, işveren ise derhâl kararını verir ve durumu tutanakla tespit eder. Karar, çalışana ve çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir.

Kurul veya işverenin çalışanın talebi yönünde karar vermesi hâlinde çalışan, gerekli tedbirler alınuncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir. Çalışanların çalış-

maktan kaçındığı dönemdeki ücreti ile kanunlardan ve iş sözleşmesinden doğan diğer hakları saklıdır.

Çalışanlar ciddi ve yakın tehlikenin önlenemez olduğu durumlarda birinci fıkradaki usule uymak zorunda olmaksızın işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk ederek belirlenen güvenli yere gider. Çalışanların bu hareketlerinden dolayı hakları kısıtlanamaz.

İş sözleşmesiyle çalışanlar, talep etmelerine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı durumlarda, tabi oldukları kanun hükümlerine göre iş sözleşmelerini feshedebilir. Toplu sözleşme veya toplu iş sözleşmesi ile çalışan kamu personeli, bu maddeye göre çalışmadığı dönemde fiilen çalışmış sayılır.

Görüldüğü üzere çalışmaktan kaçınma hakkı, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında işçilerin belirli koşullar altında çalışma yükümlülüğünden geçici olarak kurtulmalarını sağlar. Bu hak, genellikle ciddi ve yakın bir tehlikenin mevcut olduğu durumlarda devreye girer.

İşçiler çalışmaktan kaçınma hakkını kullandıklarında, bu süre zarfında işverenin ücret ödeme yükümlülüğü devam eder. Yani işçi, çalışmadığı bu süre için de normalde alacağı ücreti almaya devam eder. Bunun nedeni, çalışmama kararının işçinin kendi isteğiyle değil, güvenli olmayan çalışma koşulları nedeniyle alınmış olmasıdır.

20 günün sonunda ücreti halen ödenmeyen işçi çalışmaktan kaçınma hakkını kullanmak isterse bu hakkı kullanmaya başladığından itibaren çalışmaktan kaçındığı döneme ilişkin ücrete hak kazanamayacaktır.

Ticaret Bakan Yardımcısı Sezai Uçarmak Borsa Meydanı'nda konuştu:

“PRIVATE LABEL'DE HERKESİ MEMNUN EDECEK BİR SİSTEM KURULMALI”

İstanbul Ticaret Borsası'nın, Güvenilir Ürün Platformu desteğiyle düzenlediği “Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor” dizisinin Aralık 2024 toplantısında private label diye anılan özel markalı ürünler sektörü ele alındı. Toplantıya katılan Ticaret Bakan Yardımcısı Sezai Uçarmak, “Private label sektöründe üretici, perakendeci ve tüketicinin yararına, herkesi memnun edecek bir sistem kurulmalı. Bu zor ama imkânsız değil” dedi.

CELAL TOPRAK

AHMET BÜLENT KASAP

“Özel markalı ürünler birçok avantajının yanında bazı sorunlar da doğuruyor. Bu nedenle tüm tarafların faydasına bir sistem kurulması çok önemli”

İstanbul Ticaret Borsası’nın düzenlediği “Borsa Meydanı’nda Sektörler Konuşuyor” dizisinin 2024 yılı son toplantısında private label diye anılan özel markalı ürünlerin satışı ve sektörün sorunları kapsamlı şekilde ele alındı.

Toplantıda konuşan Ticaret Bakan Yardımcısı Sezai Uçarmak, perakendede sürekli bir değişim yaşandığına dikkat çekerek, “Her değişim yeni bir bölüşüm sorunu doğuruyor ve bir önceki sistemi sarsıyor. Private label ürünler de sistemin yaşadığı değişimin bir parçası. Üretici, perakendeci ve tüketicinin yararına, herkesi memnun edecek bir sistem kurulmalı. Bu zor ama imkânsız değil” değerlendirmesinde bulundu.

Açılışını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap’ın yaptığı, moderatörlüğünü ise gazeteci Celal Toprak’ın gerçekleştirdiği “Özel

Markalı (Private Label) Ürünlerin Satışı ve Sektörün Sorunları” toplantısına Ticaret Bakanı Yardımcısı Sezai Uçarmak, Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü Perakende Ticaret Daire Başkanı Burak Kaplan, Gıda Perakendecileri Derneği (GPD) Başkanı Alp Önder Özpamukçu, Türkiye Perakendeciler Federasyonu (TPF) Başkanı Ömer Düzgün, Özel Markalı Ürünler Sanayicileri ve Tedarikçileri Derneği (PLAT) Yönetim Kurulu Üyesi Enes Örer konuşmacı olarak katıldı.

“TÜM TARAFLARIN FAYDASINA BİR SİSTEM KURULMALI”

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, açılış konuşmasında private label ürünlerin Türkiye’de 200 milyar liralık bir değere ulaştığını belirterek, “Dünyada ise bir trilyon doları aştığı tah-

“Daha önce perakende deyince sadece bakkallar vardı. Sonra, marketler, süper marketler, zincir marketler süreci yaşandı. Her aşamada yaşanan değişim yeni bir bölüşüm sorunu doğuruyor.”

SEZAI UÇARMAK

min ediliyor. Özel markalı ürünler birçok avantajının yanında bazı sorunlar da doğuruyor. Bu nedenle tüm tarafların faydasına bir sistem kurulması çok önemli” dedi.

“ÜRETİCİ VE PERAKENDECİYİ KORURKEN, TÜKETİCİYİ MEMNUN EDEN BİR SİSTEM KURUYORUZ”

Toplantıda ilk sözü alan Ticaret Bakan Yardımcısı Sezai Uçarmak, Türkiye’de perakende sektörünün hızlı bir değişim içinde bulunduğuna dikkat çekerek, “Daha önce perakende deyince sadece bakkallar vardı. Sonra, marketler, süper marketler, zincir marketler süreci yaşandı. Her aşamada yaşanan değişim yeni bir bölüşüm sorunu doğuruyor. Sistem değişirken önceki sistem de sarsılıyor. Perakendenin güçlenmesi, üreticinin korunmasını gündeme getiriyor. Bu nedenle Perakende Kanununda değişiklik yapıldı

ALP ÖNDER ÖZPAMUKÇU

“Private label ürünler her gün milyonlarca müşteriden alınan geri dönüşlerle yaratılan inovasyonun sonucudur.”

ÖMER DÜZGÜN

ve ödemelerde vade sınırlamaları getirildi” dedi.

Marketlerdeki metrekafe azlığı dolayısıyla ürün çeşitliliği sorunu doğduğuna da dikkat çeken Uçarmak, “Bu da market markaları sorununu gündeme getiriyor. Bizim yapmaya çalıştığımız, üreticiyi de, perakendeciyi de memnun ederken tüketicinin haklarını koruyabilecek bir sistem kurmak. Bunun kolay olmadığı ortada” şeklinde konuştu.

“PRIVATE LABEL ÜRÜNLER İNOVASYONUN SONUCUDUR”

Gıda Perakendecileri Derneği (GPD) Başkanı Alp Önder Özpamukçu da tüketiciye en uygun fiyatlı ve en kaliteli seçenekleri sunmak için rekabetçi yaklaşımın organize perakendenin doğasında olduğunu kaydetti. Özpamukçu, “Private label ürünler her gün milyonlarca müşteriden alınan geri dönüşlerle yaratılan inovasyonun sonucudur. Bu ürünler, rakiplerden ayrılmak, fiyat avantajıyla kaliteli ürün sunabilmek için çok önemli bir argüman. Zaten tüketicilerin tercihleri ile beslendiği için gelişen bir sektör” tespitini yaptı.

“PRIVATE LABEL ÜRÜNLER MARKALI ÜRÜNLERLE BİRLİKTE SERGİLENMELİ”

Türkiye Perakendeciler Federasyonu (TPF) Başkanı Ömer Düzgün ise private label ürünlerin bir alternatif olarak raflarda bulunmasının doğru olduğunu ancak alternatifsiz olarak sergilenmesinin, hem üreticiye hem de tüketiciye zarar vereceğini bildirdi. “Eğer private label ürünler raflarda markalı ürünlerle birlikte sergilenmezse ciddi sorunlar doğuracaktır” diyen Düzgün, şöyle konuştu:

BURAK KAPLAN

“Öncelikle bilhassa küçük üreticiye zarar verir. Seçenekleri azalan tüketici de bu sistemden zararlı çıkacaktır. Ayrıca private label gıdada milli markaların gelişmesini de engelleyebilir. Biz alternatif markalarla birlikte sunulması şartıyla private label ürünlere karşı değiliz.”

“SİSTEM PİYASA KOŞULLARINDA DENGEE OTURUYOR”

Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü Perakende Ticaret Daire Başkanı Burak Kaplan ise sistemin tüm dünyada yaygın olarak kullanıldığını ve kısıtlandığına dair herhangi bir bilgiye ulaşamadıklarını ifade etti.

Kaplan, “Sadece Yeni Zelanda’da ürün çeşitliliğini düşüreceği, uzun vadede fiyatları yükselteceği ve tekelleşmeye yol açabileceğine dair endişeleri içeren

ENES ÖRER

bir tavsiye kararına rastladık. Dolayısıyla sistem piyasa koşullarında dengeye oturuyor. Üretici ile perakendeci arasındaki sorunların çözümü için Bakanlık olarak sürekli çalışıyoruz” şeklinde konuştu.

“TÜM TARAFLARIN TALEBİNİ PRIVATE LABEL KARŞILIYOR”

Özel Markalı Ürünler Sanayicileri ve Tedarikçileri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Enes Örer private label konusundaki sorunların tüm tarafların ticari iş ortaklığı yaklaşımıyla çözüleceğine inandığını kaydetti. Örer, “Perakendeci rekabetçi ürün peşinde... Üretici hem kendi markası hem de özel markayı üreterek kapasitesini yüksek oranda kullanmayı hedefliyor. Tüketici de kaliteli ürünlere uygun fiyatla ulaşmak istiyor. Tüm bu talepleri private label karşılıyor” değerlendirmesinde bulundu.

“Perakendeci rekabetçi ürün peşinde... Üretici hem kendi markası hem de özel markayı üreterek kapasitesini yüksek oranda kullanmayı hedefliyor.”

“İTERNET PAZAR YERLERİNDE GIDA SATIŞI” KİTABI

“Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor” kapsamında yapılan “İnternet Pazar Yerlerinde Gıda Satış” başlıklı toplantı da e-kitap olarak okurlarıyla buluştu.

“İnternet Pazar Yerlerinde Gıda Satış” e-kitabında T.C. Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürü Avni Dilber, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Gıda Kontrol ve Laboratuvarlar Daire Başkanı Mehmet Menderis, Tüketici Konfederasyonu TÜKONFED Genel Başkanı Aydın Ağaoğlu ve Elektronik Ticaret İşletmecileri Derneği Başkanı Hakan Çevikoğlu’nun konuşmaları bulunuyor.

İSMAİL KEMALOĞLU

ULUSLARARASI TARIM PİYASALARI GÖRÜNÜMÜ

USDA WASDE Aralık Ayı Raporuna göre;

• Bu ayki 2024/25 ABD buğday görünümü, arzın biraz daha artması, yurt içi kullanımın değişmemesi, ihracatın artması ve nihai stokların düşmesi yönündedir. Sert Kırmızı Baharlık Buğday için güçlü bir tempo ile ithalat 5 milyon kile artırılarak 125 milyona çıkarılmıştır. İhracat 25 milyon kile artırılarak 850 milyona çıkarılmıştır. Beyaz buğday ihracatı, beklenenden daha güçlü satışlar ve Doğu Asya pazarlarına yapılan sevkiyatlar nedeniyle 15 milyon kile artarak 210 milyona yükselmiştir. Yumuşak Kırmızı Kışlık Buğday ve Sert Kırmızı Baharlık Buğday ihracatları 5 milyon kile artırılmıştır. Öngörülen buğday bitiş stokları 20 milyon kile azaltılarak 795 milyona düşürülürken, geçen yıla göre yüzde 14 artış göstermiştir. Sezon ortalaması çiftlik fiyatı değişmeyerek kile başına 5,60 dolar olmuştur.

• 2024/25 için küresel buğday görünümü, daha düşük arz, tüketim ve ticaret ve biraz daha yüksek nihai stoklar şeklindedir. Arz 0,6 milyon ton düşüşle 1.060,4 milyon tona gerilerken, başlangıç stoklarındaki artış küresel üretimdeki düşüşle fazlasıyla dengelenmiştir. Avrupa Birliği'nde ise üretimin 1,3 milyon ton düşüşle 121,3 milyona gerileyeceği tahmin edilirken, hasat verilerinin bazı üye ülkelerde üretimin düştüğünü göstermesi beklenmektedir. Brezilya'nın rekoltesi de güncellenen hasat verilerine göre daha düşük tahmin edilmektedir. Küresel ticaretin, AB ve Rusya ihracatlarındaki düşüşlerin ABD ve Ukrayna ihracatlarındaki artışları fazlasıyla dengelemesi nedeniyle 1,0 milyon ton düşüşle 213,7 milyon tona gerileyeceği tahmin edilmektedir. Sezona güçlü bir başlangıç yapmasına rağmen, ihracat kotası uygulamasının sezonun geri kalanında ihracatı kısıtlaması beklendiğinden, Rusya'nın ihracatının 1,0 milyon ton düşüşle 47,0 milyon tona gerileyeceği tahmin edilmektedir. Öngörülen 2024/25 küresel nihai stoklar 0,3 milyon ton artışla 257,9 milyona yükselse de 2015/16'dan bu yana en düşük seviyesinde beklenmektedir.

• Bu ayın 2024/25 ABD mısır görünümü, etanol için daha fazla mısır kullanılması, daha fazla ihracat yapılması ve stokların azalması yönündedir. Tahıl Kırma ve Yan Ürün Üretimi raporundaki en son ve-

rilere ve Enerji Bilgi İdaresi tarafından Kasım ayı için bildirilen haftalık etanol üretim verilerine dayanarak, etanol üretmek için kullanılan mısır 50 milyon kile artırılarak 5,5 milyara çıkarılmıştır. Bu veriler, Eylül-Kasım döneminde etanol için kullanılan mısırın 2017'den bu yana en yüksek seviyede olduğunu göstermektedir. Mısır ihracatı, bugüne kadarki satış ve sevkiyatların hızını yansıtacak şekilde 150 milyon kile artırılarak 2,5 milyara yükseltilmiştir. Başka bir kullanım değişikliği olmadan, mısır nihai stokları 200 milyon kile azaltılarak 1,7 milyara indirilmiştir. Üreticiler tarafından alınan sezon ortalaması mısır fiyatı değişmeyerek kile başına 4,10 dolar olmuştur.

• 2024/25 küresel iri taneli tahıl üretiminin 0,6 milyon ton düşüşle 1,499 milyara gerileyeceği tahmin edilmektedir. 2024/25 yabancı iri taneli tahıl görünümü, geçen aya göre daha düşük üretim, ticaret ve bitiş stokları öngörmektedir. Yabancı mısır üretimi AB, Meksika ve Endonezya'daki düşüşlerin Ukrayna'daki artışla kısmen dengelenmesiyle azalmıştır. AB mısır üretimindeki düşüş İtalya, Romanya, Hırvatistan ve Avusturya'daki düşüşler Polonya, İspanya ve Fransa'daki artışlarla kısmen dengelenmiştir. Meksika mısır üretimi, düşük kışlık mısır alanı beklentilerini yansıtarak azalmıştır. Yabancı arpa üretimi, Kanada ve Ukrayna'daki artışların Avustralya ve AB'deki düşüşlerle kısmen dengelenmesiyle biraz daha yükselmiştir.

• 2024/25 mısır ihracatı ABD ve Kanada için artırılırken AB için düşürülmüştür. Mısır ithalatı Bangladeş, AB, İran ve Meksika için artarken Çin için azalmıştır. Yabancı mısır nihai stokları, ABD ve Kanada'daki düşüşlere bağlı olarak azaltılmıştır.

• 2024/25 ABD pirinç arz ve kullanım kategorileri bu ay değişmemiştir. Ancak, ihracatta sınıf bazında dengeleyici değişiklikler bulunmaktadır. Uzun tane pirinç ihracatı, Meksika ve diğer Latin Amerika pazarlarına yapılan satış ve sevkiyatlardaki durgunluğun devam etmesi nedeniyle 2,0 milyon cwt azalarak 72,0 milyona düşmüştür. Buna karşılık, orta ve kısa taneli ihracatlar Japonya ve Güney Kore'ye yapılan güçlü satış ve sevkiyatlar nedeniyle 2,0 milyon cwt artırılarak 28,0 milyona yükseltilmiştir. Bu revizyonlara eşlik eden öğütülmüş pirinç ihracatı 2,0 milyon cwt artışla 60,0 milyona yükselirken, çeltik

"Yabancı mısır üretimi AB, Meksika ve Endonezya'daki düşüşlerin Ukrayna'daki artışla kısmen dengelenmesiyle azalmıştır. AB mısır üretimindeki düşüş İtalya, Romanya, Hırvatistan ve Avusturya'daki düşüşler Polonya, İspanya ve Fransa'daki artışlarla kısmen dengelenmiştir."

ihracatı eşdeğer bir düşüşle 40,0 milyona gerilemiştir. 2024/25 pirinç sezonu ortalama çiftlik fiyatı değişmeyerek cwt başına 15,60 \$ olarak belirlenmiştir.

- Bu ayki 2024/25 küresel görünümü, arz ve taleimde kısmi düşüş, ticarete artış ve nihai stoklarda mütevazı bir azalma yönündedir. Arz, azalan başlangıç stokları ve düşen üretimin birleşimiyle 0,3 milyon ton azalarak 712,8 milyona gerilemiştir. En büyük üretim düşüşü, Kasım ayındaki birden fazla tayfunun verdiği hasar nedeniyle Filipinler’de gerçekleşmiştir. Dünya 2024/25 tüketimi, Kamboçya ve Nepal’deki düşüşlerin Brezilya ve Endonezya’daki artışlarla kısmen dengelenmesiyle 0,1 milyon ton azalarak 530,3 milyona gerilemiştir. Küresel 2024/25 ticareti, Kamboçya, Vietnam, Tayland ve Brezilya’nın daha fazla ihracat yapması nedeniyle 1,2 milyon ton artarak 58,1 milyona yükselmiştir. Öngörülen 2024/25 dünya nihai stokları 0,2 milyon ton azalarak 182,5 milyona düşse de, özellikle Hindistan’ın yüksek stokları nedeniyle 2023/24’ten 3 milyon tondan fazla daha fazladır.

- 2024/25 dönemi için toplam ABD yağlı tohum üretiminin, pamuk tohumundaki artışa bağlı olarak hafif bir artışla 131,2 milyon ton olacağı tahmin edilmektedir. Soya fasulyesi arz ve kullanım tahminleri değişmemiştir. Soya fasulyesi yağı üretimi, daha yüksek bir ekstraksiyon oranı nedeniyle geçen aya göre artırılmıştır. Yüksek soya yağı arzı ve bugüne kadarki güçlü ihracat taahhütleri ile ihracat 500 milyon pound artışla 1,1 milyara yükseltilmiştir. Soya

fasulyesi yağının gıda, yem ve diğer endüstriyel kullanımı 200 milyon pound azaltılarak soya fasulyesi yağı nihai stokları hafif bir düşüşle 2023/24 sezonuna benzer şekilde bırakılmıştır. ABD sezon ortalaması soya fasulyesi fiyatı geçen aya göre 0,60 dolar düşüşle kile başına 10,20 dolar olarak tahmin edilmektedir. Soya küspesi fiyat tahmini 20 dolar düşürülerek kısa ton başına 300 dolar olarak belirlenmiştir. Soya yağı fiyatının ise değişmeyerek pound başına 43 cent olacağı tahmin edilmektedir.

- 2024/25 için küresel yağlı tohum üretimi bu ay, kısmen düşük kolza tohumu ile dengelenen yüksek soya fasulyesi üretimi nedeniyle artırılmıştır. Soya fasulyesi üretimi Arjantin ve Bolivya’daki yüksek alan ve Kanada’daki yüksek verim nedeniyle 1,7 milyon ton artışla 427,1 milyon tona yükseltilmiştir. Kanola üretimi, Kanada İstatistik Kurumu’nun son raporuna göre Kanada’daki verim düşüklüğü nedeniyle 1,1 milyon ton azalmıştır. Küresel ayçiçeği tohumu üretimi, Ukrayna ve Rusya’daki yüksek üretimin Avrupa Birliği’ndeki düşük rekolte ile dengelenmesiyle neredeyse değişmemiştir.

- Küresel 2024/25 soya fasulyesi görünümü daha yüksek üretim, ihracat, kırma ve bitiş stoklarını içermektedir. Kanada ve Bolivya’nın ihracatları daha yüksek arz nedeniyle artırılırken, Cezayir ve Zimbabve’nin ithalatları artırılmıştır. Arjantin için kırma 1,0 milyon ton artışla 41,0 milyon tona yükseltilirken, soya küspesi ve yağı ihracatı da artırılmıştır. Soya küspesi ithalatı AB, Cezayir, İran ve Venezuela

“Soya fasulyesi üretimi Arjantin ve Bolivya’daki yüksek alan ve Kanada’daki yüksek verim nedeniyle 1,7 milyon ton artışla 427,1 milyon tona yükseltilmiştir.”

için artırılmıştır. Küresel soya fasulyesi yağı ihracatı Arjantin, Brezilya ve Amerika Birleşik Devletleri'nin ihracatındaki artış nedeniyle 0,6 milyon ton artarak 12,6 milyona yükselmiştir. Daha yüksek soya yağı sevkياتları, 2023/24'te Endonezya ve 2024/25'te Malezya için azalan arz ve daha düşük üretim nedeniyle 1,4 milyon ton düşüşle 46,6 milyona gerileyen palm yağı ihracatıyla dengelenmektedir. Küresel bitkisel yağ nihai stokları geçen aya göre %2 ve 2023/24'e göre %7 düşüşle 27,9 milyon tona gerilemiştir.

- 2024/25 dönemi için ABD şeker arzı, azalan şeker üretimi ve düşük başlangıç stokları ile kısmen dengelenen ithalat artışı nedeniyle 231.466 kısa ton ham değer (STRV) artışla 14,251 milyona yükselmiştir. Aralık ayının ilk haftasına kadar Gümrük ve Sınır Koruma (CBP) tarafından kaydedilen fiili ithalatlara göre yüksek kademe ham şeker ithalatı 118.712 STRV artışla 161.313'e yükselmiştir. Yüksek kademe rafine şeker ithalatı geçen aya göre değişmeyecek 260.535 STRV olurken, rafineriler tarafından ithal edilen şeker eşdeğeri melas da değişmeyecek 54.645 STRV seviyesindedir. Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen CVD Askıya Alma Anlaşmasında bu ay öngörüldüğü üzere ABD'nin ihtiyaçlarını karşılamak için Meksika'dan yapılan ithalatın 225.963 STRV artışla 620.925 STRV'ye yükselmesi beklenmektedir. Pancar şekeri üretimi, şeker pancarı melasından elde edilen şeker miktarının azalması nedeniyle 50.000 STRV azalmıştır. Kullanımda herhangi bir değişiklik olmadığından, arzadaki değişiklik toplam 1,696 milyon STRV olarak öngörülen nihai stoklara yansıtılacak ve bu da stokların kullanıma oranının yüzde 13,5 olduğu anlamına gelecektir.

"Ulusal pamuk rekolte tahmini, Güneydoğu ve Delta bölgelerinde daha yüksek, Güneybatı ve Batı bölgelerinde ise daha düşük rekolte ile hasat edilen dönüm başına 3 pound artışla 792 pounda yükseltilmiştir."

2023/24 için, FAS tarafından tahmin edilen yeniden ihracat ithalatı 46.032 STRV artarak 271.521'e yükselmiştir. Doğrudan tüketim ithalatından insan tüketimi için yapılan teslimatlar 46.032 STRV toplam artışla 12.400 milyon STRV'ye yükselmektedir.

- Ne 2023/24 ne de 2024/25 için Meksika bilançosundaki arz ve kullanım bileşenlerinde herhangi bir değişiklik yoktur. 2024/25 toplam ihracatı değişmeden 1,006 milyon metrik ton (MT) olarak öngörülse de, Amerika Birleşik Devletleri'ne lisans altında yapılan ihracat 193.387 ton artmış ve lisans altında olmayan ülkelere yapılan ihracattaki benzer bir azalma ile tam olarak dengelenmiştir.

- 2024/25 için ABD pamuk bilançosundaki tek değişiklik üretim ve nihai stoklardır. İhracat, ithalat, yurtiçi kullanım ve başlangıç stokları değişmemiştir. ABD kütlü pamuk üretimi için Aralık ayı tahmini, geçen aya göre 64.000 artışla yaklaşık 14,3 milyon balyaya yükseltilmiştir. Ulusal pamuk rekolte tahmini, Güneydoğu ve Delta bölgelerinde daha yüksek, Güneybatı ve Batı bölgelerinde ise daha düşük rekolte ile hasat edilen dönüm başına 3 pound artışla 792 pounda yükseltilmiştir. Nihai stoklar 4,4 milyona yükseltilerek stok/kullanım oranı yüzde 34'e yaklaştırılmıştır. 2024/25 sezonu ortalama yayla çiftlik fiyatı değişmeyecek pound başına 66 cent olarak belirlenmiştir. 2023/24 ABD pamuk bilançosunda herhangi bir revizyon yapılmamıştır.

- 2024/25 dünya pamuk bilançosunda üretim, tüketim ve bitiş stokları artırılırken başlangıç stokları azaltılmıştır. Dünya ticareti marjinal olarak daha yüksektir. 2024/25 için dünya üretimi 1,2 milyon balya artarak 117,4 milyona çıkarken, bu büyük ölçüde Hindistan'ın mahsulündeki 1 milyon balyalık artışın bir sonucudur. Arjantin, Benin ve Brezilya için de daha büyük mahsuller öngörülürken, Mali ve Burkina Faso için daha küçük mahsuller beklenmektedir. Dünya tüketimi Hindistan, Pakistan ve Vietnam'daki artışlar nedeniyle 570.000 balya artarken Çin'deki azalmayı fazlasıyla telafi etmektedir. Brezilya, Benin, Kamerun ve Senegal'deki artışların Burkina Faso ve Mali'deki düşüşleri dengelemesi nedeniyle ihracatın 80.000 balya artacağı tahmin edilmektedir. Arjantin, Amerika Birleşik Devletleri ve Pakistan'daki artışların Brezilya'daki düşüşleri dengelemesi nedeniyle bitiş stokları 267.000 balya artırılmıştır. Başlangıç stokları 428.000 balya azalırken, bunun başlıca nedeni Hindistan'ın 2023/24 tüketiminin 500.000 balya artması nedeniyle 500.000 balya azaltılmıştır.

MARMARA ÜPAK YÖNETİMİ ÇANAKKALE'DE

İSTİB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral, Çanakkale Ticaret Borsası ev sahipliğinde düzenlenen Marmara Ürün Piyasası Aracı Kurumu (ÜPAK) Yönetim Kurulu toplantısına katıldı. Marmara ÜPAK çalışmaları ve gündem maddeleri görüldüğü toplantıya şu isimler katıldı:

Marmara ÜPAK Yönetim Kurulu ve Tekirdağ Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Osman Sarı, Çanakkale Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah

Deniz, Çorlu Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Özer Cin, Edirne Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Özyay Öztürk, Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Genç, Karacabey Ticaret Borsası Başkanı Murad Bertan, Susurluk Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Sefer Göçer, Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Nizamettin Sarı, Marmara Ürün Piyasası Aracı Kurumu AŞ Genel Müdürü Can Şatıroğlu ve İş Kontrol ve Risk Yönetimi Sorumlusu Huriser Karaman.

“İSTANBUL’UN YÜZDE 16’SI TARIM ALANI”

İSTİB Meclis Üyeleri Şerafettin Taştan ve Abdullah Çerman, TOBB Hizmet Sektör Meclisi Başkanı ve İstanbul Sanayi Odası Meclis Üyesi Hüseyin Bozdağ’ın ev sahipliğinde düzenlenen “Gıda İsrafında Farkındalık” toplantısına katıldı.

Toplantıda konuşan Türkiye’de İş Dünyası Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Celal Toprak, gıdanın üçte birinin israf edildiğine dikkat çekerek, “Yediğimiz içtiğimiz her şeyin üçte birini israf ediyoruz ve bu durum bize enflasyon ve gelir dağılımındaki dengesizlik olarak yansıyor” dedi.

Tarım ve Orman İl Müdürü Suat Parıldar da İstanbul’un yüzde 16’sının tarım alanından oluştuğuna dikkat çekerek, “İstanbul aynı zamanda 863 bin dekarlık tarım arazisi bulunan, 769 bin dekarlık bir alanda da üretim gerçekleştirmiş olduğumuz bir saha. Gıda ile ilgili bir konudan bahsedeceksek, başlangıç noktamız üretim olmalı. Nasıl üretim yapıyoruz? Hangi şartlar altında üretiyoruz? Bunların bilinme-

si gerekiyor. Bir önceki yıl Cumhuriyet rekoru olan 139 milyon tonluk bir üretim gerçekleştirdik, fakat 35 milyon tonluk da bir kaybımız var” diye konuştu.

Gıda israfının azaltılması için atılacak adımlar ve farkındalık oluşturma yöntemlerinin ele alındığı toplantıya İstanbul Tarım ve Orman İl Müdürü Suat Parıldar, Türkiye’de İş Dünyası Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Celal Toprak, İstanbul Sanayi Odası Meclis Üyesi Mehmet Çakıcıoğlu ve sektör temsilcileri katıldı.

İSTİB 2024 yılı Kasım ayı Meclis toplantısı

“TARIMDA POTANSİYELİMİZE PLANLAMA İLE ULAŞABİLİRİZ”

İstanbul Ticaret Borsasının Kasım ayı Meclis toplantısında konuşan Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kopuz, tarımsal desteklerde fark ödemelerinin payının artmasını olumlu bulduklarını belirterek, “Türkiye’nin tarımsal potansiyeli çok yüksek. Potansiyelimize planlama ile ulaşabiliriz” dedi.

İstanbul Ticaret Borsası 2024 yılı Kasım ayı Meclis Toplantısı, Meclis Başkan Yardımcısı Muhammet Ali Kılıç yönetiminde yapıldı. Toplantıda gündem maddelerinin görüşülmesinin ardından İSTİB Başkanı Ali Kopuz, meclis üyelerine hitap ederek, güncel ekonomik gelişmeler hakkında görüşlerini açıkladı.

Başkan Kopuz, ülke olarak tarımsal potansiyelin değerlendirilmesinin planlama ile mümkün olduğunu belirterek, tarımsal desteklerde fark ödemelerinin payının artırılmasını bunu sağlayacak bir adım olması sebebiyle olumlu karşıladıklarını kaydetti. Başkan Kopuz, “Türkiye’nin tarımsal potansiyeli çok yüksek. Potansiyelimize planlama ile ulaşabiliriz” dedi.

“PLANINIZ YOKSA BAŞKASININ PLANININ PARÇASI OLURSUNUZ”

Türk tarımının potansiyelini değerlendirmenin yolunun planlamadan geçtiğinin bir kez daha altını çizen Başkan Ali Kopuz, “Eğer, doğru yere, doğru zamanda, doğru ürünü ekmez, bu ürünü doğru değerlendirmezsek, potansiyelimize asla ulaşamayız. Bildiğiniz gibi ‘Yolları ayrı olanlar, birlikte plan yapamazlar’... Bu nedenle planlama yaparken birlikte hareket etmeli, birliğin rahmetinden istifade etmeliyiz” değerlendirmesini yaptı.

Başkan Kopuz, Tarım Bakanlığının bu konuda attığı adımları her zaman desteklediklerini belirterek, “Unutmamalıyız ki, bir planınız yoksa başkalarının planlarının parçası olursunuz” hatırlatmasında bulundu.

“FARK ÖDEMELERİNİN ARTIRILMASI PLANLAMA İÇİN ÖNEMLİ”

Türkiye Büyük Millet Meclisinde gerçekleşen 2025 yılı bütçe görüşmelerini hatırlatan Başkan Ali Kopuz, “2025 Yılı Bütçe Teklifine göre, tarıma ayrılan kay-

nak 700 milyarın üzerine çıkıyor... Tarımsal destekleme bütçesi ise 135 milyar liraya çıkarılacak. Burada dikkat çekmek istediğim husus, tarımsal desteklerin dağılımı konusu. Alan bazlı desteklerin bütçedeki payı, yüzde 29’dan, yüzde 24’e çekilecek. Ancak, fark ödemeleri desteği artacak” ifadelerini kullandı.

Fark ödemesi destekleri payının 2025’te yüzde 31,4’e çıkmasının öngörüldüğünü kaydeden Başkan Kopuz, şunları söyledi:

“Bildiğiniz gibi fark ödemeleri, arz açığı ve planlama kapsamında, Bakanlığın belirlediği ürünlere yapılıyor. Ve üretim maliyetleri ile iç ve dış fiyatlar dikkate alınarak, çiftçilerin gelir kayıplarını telafi edebilmek amacıyla veriliyor... Dolayısıyla fark ödemelerinin, tarımsal desteklerin içindeki payının artmasını, planlama açısından olumlu buluyorum. Ayrıca, bizim çeşitli defalar dile getirdiğimiz, desteklerin tarladan ziyade mahsule verilmesi yönünde bir eğilim olmasını da önemli buluyorum.”

“Eğer, doğru yere, doğru zamanda, doğru ürünü ekmez, bu ürünü doğru değerlendirmezsek, potansiyelimize asla ulaşamayız.”

MECLİS ÜYELERİ KÜRSÜDE

Toplantıda gündem maddelerinin görüşülmesi sonrasında İSTİB Meclis Üyeleri Emin Demirci, İsmail Boğaz ve Osman Berberoğlu söz olarak sektörleri hakkında görüşlerini aktardı.

“Akreditasyon standardında değişikliğe gidildi. Yeni sistemde değerlendirme 100 puan üzerinden yapılacak ve 85 üstünde puan alan Borsalar 7 yıldızlı akredite borsa olarak anılacak.”

“Bu yıl zeytinde 3 milyon 600 bin ton rekolte bekleniyor. Bu miktarın 2 milyon 800 bin tonu yağlık zeytin olarak kullanılacak ve 475 bin ton yağ elde edilecek.”

EMİN DEMİRCİ

EMİN DEMİRCİ:

“7 YILDIZLI BORSA İÇİN DAHA FAZLA ÇALIŞMALIYIZ”

İstanbul Ticaret Borsası Akreditasyon İzleme Kurulu üyesi olan İSTİB Meclis Üyesi Emin Demirci, yeni akreditasyon standardıyla ilgili bilgi vererek, “Akreditasyon standardında değişikliğe gidildi. Yeni sistemde değerlendirme 100 puan üzerinden yapılacak ve 85 üstünde puan alan Borsalar 7 yıldızlı akredite borsa olarak anılacak” dedi.

İSTİB’in de bu yönde çalışmalarını başlattığını hatırlatan Demirci, “Ancak bizler daha fazla sorunu gündeme getirerek, çözüm önerilerini sunarak karar alıcıları harekete geçirmeliyiz. Yani üyelerle görüşerek, komiteleri daha sık toplayarak daha fazla çözüm üretmeliyiz. Şu anda 136 kişi komitelerde görev yapıyor. Her birimiz her ay bir üyemize gitsek yılda 1.632 üyeye ulaşmış oluruz” tespitini yaptı.

İSMAİL BOĞAZ:

“BİR EKMEĞİN MALİYETİ 14,38 LİRA”

İSTİB Meclis Üyesi İsmail Boğaz da ekmek üretim maliyetlerindeki artışa dikkat çekerek, “Un fiyatları 620 TL’den 820 TL’ye, maya fiyatları da 350 TL’den 650 TL’ye çıktı. Yaptığım hesaplamalara göre bir ekmeğin maliyeti 14,38 TL’dir” dedi.

Boğaz, 14,38 liralık maliyete karşılık ekmek fiyat tarifesine göre ekmeğin satış fiyatı 10 lira olduğuna işaret ederek şunları söyledi:

“Bu rakamın üzerinde ekmek satışı yapmak isteyen fırınlara fahiş fiyat ve piyasa bozucu faaliyetler kapsa-

İSMAİL BOĞAZ

mında ceza uygulanıyor. Ekmeği maliyetine satmaya çalışan fırıncılar mı piyasa bozucu yoksa bir bardak çayı 90 lira ile 120 lira arasına satanlar mı? Ekmeğin üretim maliyeti ile satış fiyatı arasında ciddi bir fark var. Gelineen noktada fırınlarımız bir bir kapatıyor.”

OSMAN BERBEROĞLU:

“BU YIL 300 BİN TON ZEYTİNYAĞI FAZLASI OLACAK, İHRACAT DESTEKLENMELİ”

İSTİB Meclis Üyesi Osman Berberoğlu ise zeytin sezonunun başladığını belirterek, bu yılki zeytin rekoltesinin 3,6 milyon ton olmasını beklediklerini söyledi. Berberoğlu, şunları söyledi:

“Bu yıl zeytinde 3 milyon 600 bin ton rekolte bekleniyor. Bu miktarın 2 milyon 800 bin tonu yağlık zeytin olarak kullanılacak ve 475 bin ton yağ elde edilecek. Ancak iç tüketime yeten zeytinyağı miktarı yaklaşık 200 bin ton civarındadır. Piyasada 300 bin tonluk bir üretim fazlası olacak. Bu nedenle ambalajlı zeytin ve zeytinyağı ihracatına destek verilmesi gerek.”

OSMAN BERBEROĞLU

“ALFA ROBOTİCS 8084” TAKIMI İSTİB’TE

İstanbul Ticaret Borsasının desteklediği Ümraniye Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Alfa Robotics 8084” takımı, İSTİB’i ziyaret etti. Takım üyelerini İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İlhan Koyunseven, Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Recep Salih Al, Yönetim Kurulu Üyeleri Yavuz Hacıömeroğlu ve Zeki Aslan ile görüşerek, desteklerinden dolayı İSTİB’e teşekkür ettiler.

26 öğrenci ve 4 mentörden oluşan, Ümraniye Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi “Alfa Robotics 8084” takımı, çalışmalarına 2020 yılında aktif olarak başladı. 2022 yılı mart ayında kıtalararası düzenlenen FIRST® Robotics Competition Bosphorus Regional etkinliğinde “Alfa Robotics 8084” ile “2020 Bosphorus Regional Winner ve 2020 Highest Rookie Seed” ödülleri kazanmıştı.

“ALFA ROBOTİCS 8084” TAKIMINA HAYAT VERENLER:

Öğretmenler: Özgür Kula, Selami Üçler, Murat Kabasakal

Öğrenciler: Göktuğ Terzi, Yusuf Cebeci, Ceyhun Temel, Sedef Yılın, Belinay Buse, Ahsen Demirci, Azra Koçak, Azranaz Yiğit, Elif Yılmaz

Altın Tohumlar'da yılın son toplantısı "safran" için yapıldı

"SAFRAN BORSASI KURULMALI"

İstanbul Ticaret Borsası'nın gündem oluşturan toplantı dizilerinden Altın Tohumlar'da Aralık ayında "Nasıl Safran Yetiştiricisi Olunur?" konusu ele alındı. Konuşmacılar safranda büyük ölçekli üretim ile kümelenmenin kârlılığı artıracığına dikkat çekerek, safran için adını verdiği Safranbolu'da bir borsa kurulmasını istediler.

Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap safranın yükte hafif, pahada ağır olmasına işaret ederek, bir mücevher gibi baharatların kraliçesi olduğunu söyledi.

2024 yılının son Altın Tohumlar toplantısı safran hakkında yapıldı. Safran sektörünün önde gelen isimlerinin katıldığı toplantıda konuşan Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap safranın yükte hafif, pahada ağır olmasına işaret ederek, bir mücevher gibi baharatların kraliçesi olduğunu söyledi.

"Nasıl Safran Yetiştiricisi Olunur?" konusunun tüm yönleriyle masaya yatırıldığı online toplantıda safran üretiminin yaygınlaşması için; sözleşmeli tarım, taban fiyatı uygulaması, safran borsası gibi öneriler gündeme geldi. Konuşmacılar büyük ölçeklerde üretim ile kümelenmenin kârlılığı artıracığına dikkat

çekerek, üreticinin safranın taban fiyatını üretmeden önce bilmesi gerektiğini dile getirdiler.

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap'ın açılış konuşmasını yaptığı, İSTİB Genel Sekreter Yardımcısı İsmail Şen'in moderatörlüğünü üstlendiği toplantıya, Aksaray Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Bitkisel ve Hayvan Üretim Bölümü Prof. Dr. Hüseyin Koç, Safranbolu İlçe Tarım Müdürü Mehmet Akgül, Safranbolu Safran Üreticileri Derneği Başkanı Hüseyin Ünal, safran üreticileri İsmail Yılmaz ve Mehmet Nezih Hamidi konuşmacı olarak katıldı.

☞ AHMET BÜLENT KASAP

☞ HÜSEYİN KOÇ

“Ülkemizdeki kuru tarım alanlarında ekonomik faaliyetleri çeşitlendirmek için sözleşmeli üretim modeli ile safran üretimi teşvik edilmeli.”

“SAFRAN BAHARATLARIN KRALİÇESİ”

İSTİB Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, tarımın adeta mücevheri sayılan safranın tüm baharatların kraliçesi olduğunu söyledi. Kasap safranın “yükte hafif, pahada ağır” bir ürün olduğunu hatırlatarak, “Safran, dünyanın en pahalı tarım ürünlerinden biri. “Kırmızı altın” ya da “tüm baharatların kraliçesi” olarak biliniyor. İsmi bile bu değeri yansıtıyor. Ancak, zahmetli üretim süreci ve sınırlı yetiştirme alanları nedeniyle üretim her yerde yapılamıyor. Ürünün gramının altının gramına eş tutulmasının sebebi de bu” dedi.

“SÖZLEŞMELİ ÜRETİM MODELİYLE TEŞVİK EDİLMELİ”

Aksaray Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Bitkisel ve Hayvan Üretim Bölümü Prof. Dr. Hüseyin Koç, safran gibi katma değerli ürünlerin üretilmesinin Türk tarımı için fırsat olduğunu bildirdi. Koç, “Ülkemizdeki kuru tarım alanlarında ekonomik faaliyetleri çeşitlendirmek için sözleşmeli üretim modeli ile safran üretimi teşvik edilmeli. Safranın az su isteyen bir bitki olması Türk tarımı için büyük bir fırsat. Safran kuru tarım alanlarında rakipsizdir” şeklinde konuştu.

“Safranın yaygınlaştığı yerlerde ve öncelikle Safranbolu’da bir safran borsası kurulması, en azından müzayedesinin yapılması şart. İlçemizde bir ticaret borsası bile yok.”

İSMAİL YILMAZ

“COĞRAFI İŞARET SORUNU ACİLEN ÇÖZÜLMELİ”

Safranbolulu safran üreticisi İsmail Yılmaz, “Safranın yaygınlaştığı yerlerde ve öncelikle Safranbolu’da bir safran borsası kurulması, en azından müzayedesinin yapılması şart. İlçemizde bir ticaret borsası bile yok” değerlendirmesinde bulundu.

Safran üreticisinin sorunlarına çözüm bulunması halinde üretimin yaygınlaşacağını vurgulayan Yılmaz, şunları söyledi: “Üretici, ürettiği ürünün taban fiyatını önceden bilmeli. Bu sebeple safran borsası kurulması, en azından müzayedesinin yapılması şart... Safranbolu’da bir ticaret borsasının kurulması bile önemli bir adım olur. Öte yandan İran safranının kontrolsüz şekilde ülkemize girişi, yerli ve çok daha kaliteli Türk safranının değer kaybetmesine yol

MEHMET AKGÜL

açıyor. Bunu engelleyecek yollardan biri olan coğrafi işaret konusunda da büyük eksiklerimiz var. Biz yıllardır Safranbolu’da coğrafi işaret etiketi kullanmıyoruz. Bu sorunun acilen çözülmesi gerekiyor. Coğrafi işaret kullanımı sayesinde çözülecek bir sorunumuz da Türk Safranı diye yüksek fiyatlara aspir çiçeği satılmasıdır.”

“SAFRAN BAKANLIĞIN ÇALIŞMALARıyla UNUTULMaktan KURTULDU”

Safranbolu İlçe Tarım Müdürü Mehmet Akgül de safranın Anadolu’da binlerce yıldır üretildiğinin altını çizerek, tarihi miras safranının üretiminin Tarım ve Orman müdürlüklerinin çalışmalarıyla artırıldığını söyledi. Bu çabalar sayesinde safran üretici sayısını 2’den 40’a çıkardıklarını anlatan Akgül, şunları söyledi:

☞ HÜSEYİN ÜNAL

“Safran, Hititler döneminde Anadolu’da ilaç olarak kullanılmış, Osmanlı döneminde de önemini korumuş, Safranbolu nezdinde kültürel bir miras. 2000’li yılların başında unutulmaya yüz tutan safran üretimi, Tarım ve Orman Müdürlüklerinin çalışmalarıyla adım adım arttı. 2002’de sadece 2 olan üretici sayısı 2024 yılında 40’a, üretim alanı da 100 dekara ulaştı. Safran üretimini artırmak için var gücümüzle çalışıyoruz.”

“ÖLÇEK EKONOMİ MODELİ UYGULANMALI”

Safranbolu Safran Üreticileri Derneği Başkanı Hüseyin Ünal, safran üretimindeki maliyetleri düşürmek için ölçek ekonomisinin uygulanmasını gerektiğini ifade etti. Ünal maliyetleri düşürüp üretimi artırmak için yapılanlara da değinerek, “Safran üretiminde üretim alanının çitle çevrilmesi, gübreleme, ilaçlama ve işçi ücretleri göz önünde bulundurulduğunda maliyetler çok yüksek. Maliyetlerimizi düşürmek

☞ MEHMET NEZİHA HAMİDİ

için birçok üretici birlikte hareket ediyoruz. Örneğin işçi servisini ortak kullanıyor, nakliye, gübreleme, ilaçlama gibi giderleri paylaşıyoruz. Safranbolu Safran Üreticileri Derneği’ni de bu amaçla kurduk. Hedeflerimizi de nispeten gerçekleştirdik” dedi.

“DİYARBAKIR’DA DA SAFRAN İÇİN BÜYÜK POTANSİYEL VAR”

Diyarbakır Bismil’de safran üreten Mehmet Neziha Hamidi ise, safranda satış kanallarının geliştirilmesi ile üretimin yaygınlaşacağını söyledi. Hamidi, “Ben safran üretimine hobi olarak başladım. Yüksek verim alınca da ekim alanımı genişlettim. Bölgemizde safran üretimi yaygınlaşma potansiyeline sahip. Ancak, pazar büyük bir sorun. Pazarlama ayağında çalışmalar yapılması ve Türk Safranının doğru şekilde tanıtılmasıyla üretimin yaygınlaşacağını düşünüyorum” şeklinde konuştu.

“Ben safran üretimine hobi olarak başladım. Yüksek verim alınca da ekim alanımı genişlettim. Bölgemizde safran üretimi yaygınlaşma potansiyeline sahip.”

“NASIL YABAN MERSİNİ YETİŞTİRİCİSİ OLUNUR” KİTABI

“Altın Tohumlar” toplantılarının Ekim 2024’te yapılan “Nasıl Yaban Mersini Yetiştiricisi Olunur?” başlıklı kitabı e-kitaplaştırıldı. Konunun uzmanlarının bir araya getirilerek, sektörün sorun ve çözümlerinin tartışıldığı toplantı İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap’ın açılış konuşması, İSTİB Genel Sekreter Yardımcısı İsmail Şen’in moderatörlüğünde yapılmıştı.

E-kitapta Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Nafiye Ünal, Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü’nden Yüksek Ziraat Mühendisi Fatih Erbaş, Maviyemiş Uzmanı ve biyolog Gürcan Dilek, Yaban Mersini Yetiştiricisi Mehmet Çiçek ile Levent Sarılğan’ın etkinlikte yaptıkları konuşmalar bulunuyor.

DUYÛN-I UMÛMİYE, KOZA ÜRETİMİNİ ARTIRDI FRANSA'NIN HAMMADDE İHTİYACINI KARŞILADI

Duyûn-ı Umûmiye-i Osmaniye İdaresi, ana alacaklı ülkeler Fransa, İtalya ve İngiltere ekonomisinin ihtiyaç duyduğu hammaddelerin Türkiye'den tedarikini sağlamakla kendini vazifeli görüyordu. Aslında Duyûn-ı Umûmiye'nin geliştirdiği sistem iki tarafın da kazancı üzerine kuruluydu, bir yandan İdare'nin desteklediği Osmanlı üreticiler -ki bunlar büyük çoğunluk gayrimüslim tebaadan oluyordu-, diğer yandan daha ucuz ve bol hammadde tedarik eden Avrupalı fabrikatörler kazanıyordu.

II. ABDÜLHAMİD'İN İZNİYLE KOZA MÜSABAKASI DÜZENLENMEYE BAŞLANDI

Duyûn-ı Umûmiye'nin bu amaçla desteklediği ürünler arasında ipek kozacılığı da bulunuyordu. Osmanlı İmparatorluğu'nun klasik döneminde doğulu-batılı, kuzeyli-güneyli tüccarların buluşma merkezi olan ve bilhassa ipek ticaretiyle öne çıkan Bursa, bu konuda İdare'nin üs olarak seçtiği vilayetti. Duyûn-ı Umûmiye'nin bu yaklaşımı, "yeni usul" sanayi ve ziraat ile ülkeyi kalkındırmak isteyen Sultan II. Abdülhamid'in politikasıyla örtüştüğünden devlet tarafından desteklendi.

Bu desteği alan Duyûn-ı Umûmiye yönetimi, ipek kozacılığını geliştirmek, daha modern usullerle verimliliği artırmak amacıyla Sultan II. Abdülhamid'in irade-i seniyesi ile 1891 yılından itibaren Bursa'da "Koza Müsabakası"¹ düzenlemeye başladı. 1892'de ise Koza Müsabakası'nın ikincisi organize edildi ve o yıl da ödül dağıtım töreni Bursa Belediye binasında Vilayet-i Hüdavendigâr Valisi Münir Paşa'nın riyaseti altında gerçekleştirildi.

BİRİNCİ SINIF'TA BİR, İKİNCİ SINIF'TA İKİ TÜRK ÖDÜLE LAYIK GÖRÜLDÜ

Duyûn-ı Umûmiye İdaresi, ödül kazanan "böcekçilerin" isim, ödül, derece ve niteliklerini bir ilan ile duyurdu. Buna göre "heyet-i mümeyyize" yani seçici kurul tarafından iki kategoride ödül tablosu hazırlandı. "Birinci Sınıf" diye nitelenen ilk kategori, "75

Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi'ndeki 'Koza Müsabakası' yazısı

Gram ve Daha Ziyade Tohum Açıp Şayan-ı Mükafat Olan Böcekler"i yetiştirenleri içeriyordu. Bu dalda 5 kişi ödüle layık görüldü, tabloda isimleriyle birlikte imalathanelerinin bulunduğu semt de özellikle belirtildi. Ödül kazananların ilk dördünü gayrimüslim Osmanlı vatandaşları oluştururken, beşinci sırada Şeyh Bahaeddin Efendizade Emin Efendi [xxx] yer alıyordu. İlk dörtte ise sırasıyla "Serkiz Fındıkyan ve şeriki Agop Bahri [Bursa Soğukçeşme], Zafiri Hacı Hristo [Mudanya], Karabet Nehabdiyan [Bursa Karağaç] ve Vasilaki Cebeci Oğlu [Demirtaş köyü]" bulunuyordu.

Yarışmanın "Birinci Sınıf" kategorisinde dereceye giren 5 kişi de "yerli Bağdat" cinsi tohum kullanıp yüksek verim elde etmişlerdi. Bir başka önemli noktaya ise birinci ile beşinci olan yarışmacılar hariç diğer üçü tohumlarını kendileri imal ederken, diğer ikisi piyasadan satın almıştı.

İpek kozacılığını geliştirmek, daha modern usullerle verimliliği artırmak amacıyla Sultan II. Abdülhamid'in irade-i seniyesi ile 1891 yılından itibaren Bursa'da "Koza Müsabakası" düzenlemeye başladı.

1 Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi, Sayı 414, 4 Aralık 1892, s. 583-574.

1892 yılı Koza Müsabakası'nın "İkinci Sınıf" kategorisinde "Yirmi Beşten Yetmiş Beş Grama Kadar Tohum Açıp Şayan-ı Mükafat Olan Böcekler" yetiştiren 7 yarışmacı ödüllendirildi. Ödül sahiplerinin ilk 5'i gayrimüslim Osmanlı vatandaşı, diğer ikisi ise Türkü. Sıralamada yer alanlar ve imalathanelerinin bulunduğu yerler şöyleydi: "Kokasoğlu Kerimesi Enik Hanım [Bursa'da Eşrefiler'de], Dikran Papazyan [Bursa'da Karaağaç'ta], Hristi Dimitriyadis [Bursa'da Şehreküş?], Niganmos Yuvanidis [Bursa'da Demirkapı'da], Kırkor Kalpakçıyan [Bursa'da Hacı İskender], Nişan Bekçisi Arif Bey [Bursa'da Çekirge'de], Alaybeyzade Azmi Bey [Bursa'da Hisar'da]."

42 KOZA YETİŞTİRİCİSİ YARIŞTI, 12'Sİ ÖDÜLE LAYIK GÖRÜLDÜ

Bursa Duyûn-ı Umûmiye Nazırı imzasını taşıyan 27 Eylül 1892 tarihli ilanda, özellikle padişahın irade-i seniyesi ile düzenlendiğine vurgu yapılarak, şu bilgiler veriliyordu:

"İrade-i seniye ile 1308 [1892] senesinde ikinci defa olarak Bursa'da tertip buyurulan Koza Müsabakası'nda 75 gram ve daha ziyade tohum açmış olan sınıf ile 25'ten 75 grama kadar tohum açmış olan ikinci sınıfa dilekçe ile toplam dahil olan 48 kişiden altı neferi bilahare fikirlerinden vazgeçmişti. Bunun üzerine kalan fark [kırk] iki böcekçinin marifet-i acizanemle bu böcekhaneleri muayene ve alınan kozalarından harir keşide olunarak nizamname-i mahsus mucibince mükafatı hak edenlerin yukarıda isim ve özelliklerini

Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi'ndeki 'Koza Müsabakası' yazısı

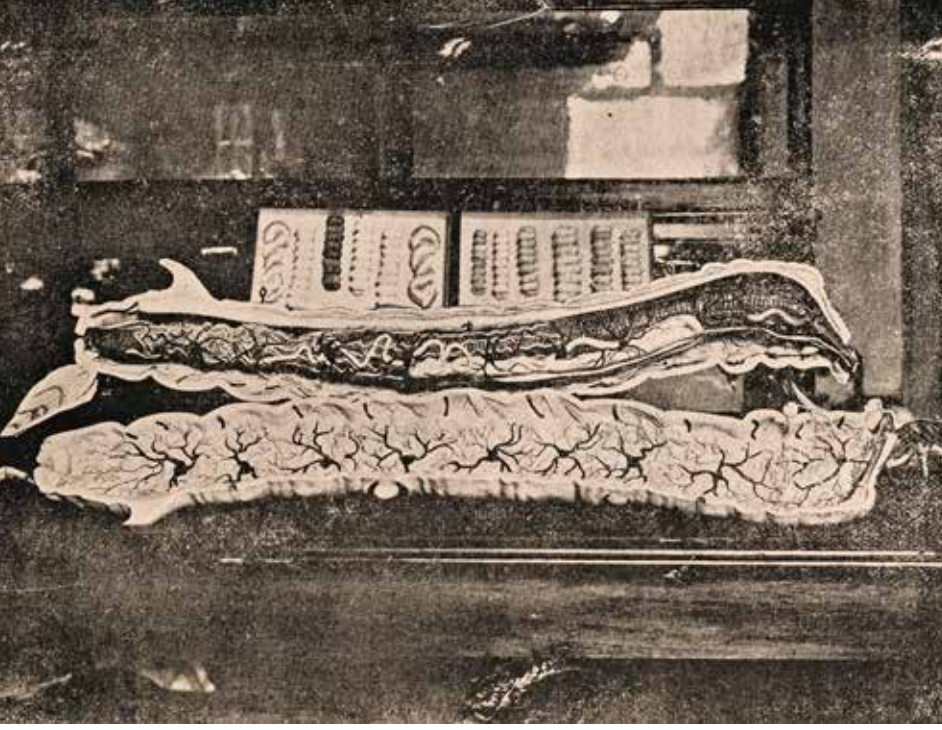
gösteren işbu cetvel tanzim ve takdim kılındı.”²

Nazırın verdiği bilgiler çok değerli. Çünkü bize yarışmaya 48 kişinin müracaat ettiğini, 6'sının daha sonra çekildiğini, kalan 42'sinin imalathanelerine gidilerek muayene edildiğini ve alınan koza örneklerinden yönetmelik ipek yapıldığını aktarıyordu. Bu süreç sonrasında ödüle layık görülen 12 kişi belirlenmişti.

İrade-i seniye ile 1308 [1892] senesinde ikinci defa olarak Bursa'da tertip buyurulan Koza Müsabakası'na dilekçe ile toplam 48 kişi dahil olmuş, altı neferi bilahare fikirlerinden vazgeçmişti.

İpekböceği kozası

Heyeti-i Mümeyyize içinden seçilen ve böcekhaneleri muayene eden heyette “Bursa Duyûn-ı Umûmiye Nazırı Mustafa Rasim, Vilayet İdare Meclisi üyesi Mehmed Latif, Vilayet Ziraat ve Nafia Müşaviri Ahmed Cemal, üye olduğu halde toplantıya katılmayan Vilayet Maarif Müdürü ile Bursa Harir Darüttalimi Müdürü Torkomyan” aza olarak yer alıyordu. Heyetin başkanlığını Mustafa Rasim yürütüyordu.

Heyet-i Mümeyyize’nin başkanlığını ise Vali Esseyid Ahmed Münir yürütüyordu. Üyeliklerde ise “Duyûn-ı Umûmiye İdaresi’nden gönderilen Vinset Kayared, Bursa Duyûn-ı Umûmiye Nazırı Mustafa Rasim, Vilayet İdare Meclisi Üyesi Mehmed Latif, Vilayet Ziraat ve Nafia Müşaviri Ahmed Cemal, Vilayet maarif Müdürü Mehmed Said, Bursa Harir Darüttalimi Müdürü Torkomyan ile Bursa Duyûn-ı Umûmiye Müfettiş Muavini Vekili Rali” görev alıyordu.

EN BÜYÜK HEDİYE NİTELİK MİKROSKOPTU

Sonuçları kamuoyu ile paylaşan Heyet-i Mümeyyize, şu hususları dile getiriyordu:

1- Müsabaka Yönetmeliği gereğince hareket eden Heyet, incelemeye kalan 42 böcekçiden sadece 12’sini mükafata layık görmüştü.

2- Harir Müsabakası Program Layihası’nın üçüncü maddesinde yazılı olan 2,500 kuruş kıymetinde mikroskoptan ibaret olan mükafat, böcekhanesi yarışmacıların hepsine her yönden üstün olan Fındık-

yan Serkis ve ortağı Agop Bahri Efendilere verilmişti.

3- Beheri 535 kuruş kıymetinde dört adet mikroskoptan ibaret olan dört mükafat ise Hacı Hristo, Karabet Nehabetyan, Vasilaki ve Şeyh Bahaeddin Efendizade Emin Efendiye verilmişti. Bu kişilere ayrıca toplam 4,968 kuruş nakdi ödül başkaca ödüllerle birlikte dağıtılmıştı.

4- Ayrıca “Birinci Sınıf” kategorisinde ödül alan “birinci ve beşinci iki efendiye tohum veren Karnik Arisniyana 1,304 kuruş ve tohumcu İpo Krate dahi 1,218 kuruş” yönetmelik gereği nakdi mükafat verilmişti.

5- “Birinci Sınıf”ta ödüle layık olup fakat 1307 [1891] senesi müsabakasında ödül almış olan Derişyan Ohanes ve Kostanti Hacı Sinari efendilere bu sene mükafat verilmedi. Yalnız kendilerine “zıkr-i cemil” yani güzel hatırlanma yazısı takdim edilmişti.

6- Müsabakanın “İkinci Sınıfı”nın birinci mükafatı 750 kuruşluk kıymetindeki mikroskop Kokasoğlu kerimesi Annik Hanıma, beheri 400 kuruş kıymetinde 6 mikroskoptan ibaret olan diğer 6 mükafat dahi Dikran Papasyan, Hristo Dimitriyadis, Nifos Temyos Yuvanides, Kirkor Kalpakçıyan, Nişan Bekçisi Arif ve Alaybeyzade Azmi efendilere verildi. Ayrıca toplam 7,729 kuruştan ibaret olan nakdi ödül dahi kendilerine teslim edilmişti.

7- “İkinci Sınıf”tan nail-i mükafat olanların birincisine tohum vermiş olan tohumcu Aleksan Efendiye 1,260 kuruş ve altıncısına tohum vermiş olan Yervant Efendiye dahi 1,011 kuruş, yönetmelik gereği nakdi ödül verilmişti

8- Yine “İkinci Sınıf”tan mükafata layık olup fakat geçen seneki yarışmada ödül kazanmış olan Aleksan Kokasyan ve Yervant Koryan efendilere bu sene mükafat verilmeyip yalnız “zıkr-i cemil” sunuldu.

9- Heyet-i mümeyyizenin emrine verilen 7,500 kuruş ile nail-i mükafat olan beher böcekçiden iki kilo yaş koza alınarak fabrikada çektirildi. Her birinden hasıl olan ipek miktar, yönetmelik gereği kendilerine taksim ve ita edildi.

Kuşkusuz ipek kozası yetiştiricileri için bu yarışma büyük motivasyon kaynağı oldu. Kendi imkanlarıyla elde edemeyecekleri son derece pahalı mikroskopa sahip olmanın yanı sıra para ödülü de onları teşvik etmişti. Bunun farkında olan Bursa Duyûn-ı Umûmiye Nazırlığı, gelecek sene de yarışmayı yapmaya karar vermişti.

Heyet, incelemeye kalan 42 böcekçiden sadece 12’sini mükafata layık görmüştü.

YERLİ TOHUM KULLANILDI, KOZA İHRACATI YÜZDE 15 ARTTI

Bursa'da ipekçiliğin geliştirilmesi yönünde Duyûn-ı Umûmiye İdaresi'nin estirdiği rüzgârın başarılı olduğu hem Bursa'dan hem de Osmanlı İmparatorluğu'nun diğer eyaletlerinden yapılan ihracatta açık şekilde görülmüyordu. Bursa'da yaşayan L. Gamafis'in derlediği ve Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi'ne gönderdiği rakamlara göre 1308 [1892/1893] yılında bir önceki yıla göre tohum ihracatı artış yüzde 15 oranında gerçekleşmişti. Gamafis'e göre Hükümetin tohum politikasının bunda etkisi büyük olmuştu. Çünkü Hükümet Bağdat cinsi denilen yerli cinsin çoğaltılıp ıslah edilmesi için büyük gayret göstermişti. Bu sayede "Bağdat beyaz kozaları" bütün piyasalarda diğer tohumlara üstünlük sağlamıştı. Hatta Fransız sarı kozalarına bile ender rastlanıyor, mevcutlar da Bağdat'a göre daha pahalı satılıyordu.

Bağdat tohumunun açık ara üstünlüğünün 1892 mahsulüne de yansıması bekleniyor, hatta o yıl mahsulünün yüzde 85 Bağdat, yüzde 10 Fransa'dan ithal olunan sarı cins ve yüzde 5 Fransa'dan ithal olup dahilde tekrar yetiştirilen tohum olması bekleniyordu. Ayrıca tohumdaki iyileşmenin yanı sıra 1891 senesine nispetle "besleme müddetince havaların gayet müsait gitmesi" de iyi bir netice alınmasını sağlayacaktı. Bu hüsn-i netice özetle Bağdat aşılama cinsinde görülmüştü. Bu alanda bir uzman olan Gamafis, güzel neticeyi, "koza miktarınca yüzde 35 ve geçen sene ipek mahsulüne nispetle mahsulce yüzde 10-15 fazla" ürün olarak ifade ediyordu.

1892 TAZE KOZA MAHSULÜ 2,5 MİLYON YENİ KIYYE İDİ

O dönem Avrupa ülkeleriyle daha yakın dış ticaret işlemlerine girilmesi sebebiyle, Hükümet ağırlık ölçümünde "yeni kıyye" anlamına gelen "kıyye-i cedide" tabirini kabul etmişti. Kıyye-i cedide, "1000 grama" karşılık geliyordu. Bu ölçü birimini kullanarak Gamafis, Anadolu'daki bölgelerde ipek mahsulünü şöyle tahmin ediyordu:

Kıyye-i cedid	Bölge
950,000	Bursa ve civarı
440,000	Pazarköyü ve Gemlik
720,000	İzmit ve civarı
310,000	Bilecik ve civarı
109,000	Bandırma, Erdek ve diğer mevkiiler
2,529,000	Ceman yekün

22 Nisan 1893 tarihli Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi

MAHSULÜN YÜZDE 80'İ BAĞDAT CİNSİYDİ

1892 senesinde hasıl olan 2,529,000 kıyye-i cedide taze koza tohumlarının cinslere dağılımı önemliydi. Çünkü bu dağılım, Hükümetin koza böceği yetiştirme politikasının başarılı olup olmadığını gösterecekti. Buna göre mahsulün "yüzde 80'i Bağdat cinsi, yüzde 10'u Bağdat aşılama ve yüzde 10'u [Fransız] sarı" cinsiydi. Kozalardan alınan ipek mahsulü ise "Bağdat cinsi için yüzde 15 ve Bağdat aşılama cinsi için yüzde 10 ve sarı cins için yüzde 5 tahmin" ediliyordu.

Kuşkusuz bu ürünlerin yurt içinde mi, yurt dışında mı işlendiği çok daha önemliydi. Ne var ki elde edilen ürünün tamamına yakını ihraç ediliyordu. Gamafis'in rakamlarıyla konuşursak, "yüzde 60 ham ipek Fransa'ya, yüzde 3 ham ipek İtalya'ya, yüzde 0 (yüzde 1'in altında) ham ipek İngiltere'ye, yüzde 5 ham ipek İsviçre ve Avusturya ve Almanya'ya, yüzde 4 ham ipek Amerika'ya" ihraç ediliyordu. "Yüzde 14 kadar kozadan ise yüzde 5 Marsilya'ya ve yüzde 10 İtalya'ya" gönderiliyordu. Bu hesaba göre "tüccar ile fabrikacılar ve kozacılar için tahminen yüzde 8 veya 10 koza" kalıyordu.

Bursa ve civarında elde edilen ürünün tamamına yakını Fransa ve diğer Avrupa ülkelerine ihraç ediliyor, yerli "tüccar ile fabrikacılar ve kozacılar için tahminen yüzde 8 veya 10 koza" kalıyordu.

1892’de kozanın kilogramı 12-14 kuruştan satılıyor, sezon sonuna doğru fiyat yüzde 20-30 artıyordu.

BİR KİLOGRAM KOZA, 14 KURUŞA SATILIYORDU

Kozaların satış fiyatı üreticiyi tatmin edecek seviyede gerçekleşiyordu. Bilhassa koza satış zamanı ile sonraki dönemde piyasa fiyatın arttığı görülmüyordu. Bir başka ifadeyle günümüzde olduğu gibi mahsul toplandıktan sonra belli seviyede olan fiyat, zaman geçince ürün yokluğu talep fazlalığı sebebiyle artışa geçiyordu. 1892 yılı itibarıyla mahsul ilk ortaya çıktığında “beher kıyye-i cedidesi için 12-14 kuruş” ödeniyordu. Yani kilogramı 12 ya da 14 kuruşu satılıyordu. Satış ağırlıklı Fransa’ya yapıldığı için kuruşun Fransız Frankı karşısındaki değeri de önemliydi. Buna “1 Fransız Altını 97 kuruş” değerindeydi. Ancak zaman geçip “taze koza satış mevsiminin nihayetine doğru piyasaların az veya çok malumat almalarına göre fiyatında evvelkine nispetle yüzde 20’den 30’a kadar artış görülmüyordu.”

Bursalı Gamafis’in 1893 yılı mahsul beklentisi daha yüksekti. Bunun sebebini ise şöyle aktarıyordu:

“Bu sene yerli tohumlar pek mebzul olup geçen sene meydana gelen muvaffakiyet sebebiyle cinsin dahi pek a’la olduğu rivayet olunuyor.

Bursa civarında rutubetli olan kış özellikle yeni diki-len dut fidanlarının gelişip serpilmesini kolaylaştırıp artıracağından yaprakların pek mebzul olmasının beklenmesi gerekir.”³

GAMAFİS’İN TAHMİNİ DOĞRU ÇIKTI, 1893 MAHSULÜ ZİYADESİYLE ARTTI

Gerçekten Gamafis’in 1893 tahminleri doğru çıktı ve 1893’te koza üretiminde Bursa, İzmit ve Bandırma’da pek ziyade beklentilere uygun neticeler elde edildi. Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi, bu konuda güvenilir kaynaklardan temin ettiği istatistikleri şöyle aktarıyordu:

“1892 senesinde adı geçen mahallerde açılan yerli tohumlarının miktarı 103,449 ve ecnebi tohumlarının 12,108 ki ceman 115,554 onsa balığ olmuş iken son senede yani 1893 zarfından açılan yerli tohumlar 105,413 ve ecnebi tohumlar 2,935 yani toplamı 108,348 onstan ibaret oldu. Bu hesapça 1893 senesi hasılatının nispeten 7,206 ons derecesinde noksan bulunduğu ortaya çıkarsa da 1893 senesi tohumları az olmakla beraber bunlardan 1893 senesine nispeten daha çok koza meydana gelmişti. Bu ise zikrolunan noksan kozaların eksilme değil bilakis tohumlar cinsinin ıslah olduğunu gösterir.”

Bu görüşü ihracat rakamları da destekliyordu. Bursa, İzmit ve Bandırma’dan 1892 yılında 20,317 ons tohum ihracatı yapılırken, 1893’te yüzde 100 bir artış oranıyla ihraç olunan tohumlar miktarı 41,947 onsa ulaşmıştı.

Gazete ihracatın maddi bedelini de hesaplayarak şu sonucu ulaşmıştı:

“Bu 41,947 ons tohum ihracatından geçerli fiyatı alın olarak kırk kuruş üzerinden hesap edildiği halde 16,778 lira hasıl olur ki bundan Hazine ile beraber memleket dahilinde ipekçilik sanatıyla uğraşanların daha yararlanacağı açıktır.”⁴

Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi, hem tohum ihracatındaki düşüşü, hem koza artışını, Duyûn-ı Umûmiye İdaresi’nin çalışmalarına bağlıyordu.

3 Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi, Sayı 434, 10 Nisan 1309 [22 Nisan 893].

4 Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi, Sayı 492, 21 Mayıs 1310, s. 253-254.

FRANSIZ İTHALATÇILARIN BEKLENTİLERİ KARŞILANDI, KOZA İHRACATI 600 BİN KIYYEYE DAYANDI

Duyûn-ı Umûmiye öncülüğünde koza üretiminde elde edilen artış, Fransa'nın ipek ihtiyacının karşılanmasına ciddi katkı verdi. Lyon şehrinde yoğunlaşan ipek fabrikatörleri, ıslah edilip kalitesi yükseltilen Türk kozalarını kullanmaya başladılar. Hatta onların bu rağbetini Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi, "Lyon'da bulunan fabrikatörler Memâlik-i Şâhâne harirlerini [Osmanlı Devleti ipeklerini] şimdiye kadar görülmemiş surette istimal etmeğe hazırlanmaktadır. Memâlik-i Şâhâne ipekçileri İtalya ipeğine muadil harir yetiştirerek Lyon piyasasında satışlarını fevkalade tezyid edecek olan işbu arzudan istifade etmelidirler." cümleleriyle duyuruyordu.

BURSA İPEĞİNİN KALİTE SORUNU GİDERİLDİ, İHRACAT ARTTI

Fransız ipek ithalatçıları, Osmanlı İmparatorluğu'nun Suriye-Lübnan hattında daha çok etkindi ve burada üretilen ham ipekleri de ağırlıklı kullanıyorlardı. Çünkü bu ipekler "ipekler inceliği ve pürüzsüzlüğü ile İtalya ipekleriyle rekabet etmekte ve hemen münhasıran Lyon'a sevk edilmekte" idi.

Aslında Bursa ipekleri dahi Fransa'ya ziyade miktarda sevk olunuyordu, hatta sarfıyatı hemen Suriye ipeğinin sarfıyatına yakın bulunuyordu. Ama bir eksiği vardı. Suriye ipeği kadar pürüzsüz olmamasından dolayı pek ziyade kullanılmıyordu. Gazete sorun tespitini şöyle sürdürüyordu:

"Tahminen iki seneden beri Bursa ipeğinin cinsi talebe tamamıyla muvafık surette ortaya çıkmamaya başlamış ve bu sebepten bazı fabrikalar tarafından istimali terk edilmişti.

Harir cinsinin talebe muvafık olmaması kısmen kozaların cinsinden ileri gelmekte ise de daha doğrusu kozaların suret-i mükemmelede seçilememesinden ve ipek fabrikalarında nezaretin fıkdanından münbais olmaktadır [kontrolün yokluğundan doğmaktaydı]."⁵

Bu sorunun ortadan kaldırılmasıyla Osmanlı Devleti'nden Fransa ipek kozası 400-600 bin kıyye-i cedideye oturmuştu. Seneler arasındaki fark ise talebin azalmasından ziyade arzın değişkenlik göstermesinden yani mahsulün çeşitli nedenlerden dolayı az ya da çok olmasından kaynaklanıyordu.

Sene	Harir	Kilogram
1886	391,975	95,142
1887	460,470	93,402
1888	395,612	65,576
1889	539,384	110,653

5 Dersaadet Ticaret Odası Gazetesi, Sayı 490, 19 Mayıs 1894. 6 A.e.

Sene	Harir	Kilogram
1886	391,975	95,142
1887	460,470	93,402
1888	395,612	65,576
1889	539,384	110,653

1890	498,346	55,322
1891	596,416	92,089

BURSA KOZALARININ TAMAMI FRANSA'YA...

Fransa'ya ihraç edilen kozlara, kuru kozaydı, yani hammadde şeklindeydi ve 4 kilogramından 1 kilogram ipek çıkarılıyordu. Bursa'dan Fransa'nın yanı sıra İtalya'ya da az miktarda koza ihraç ediliyordu. Ancak Bursa kozalarını neredeyse tamamen Fransa kapatmıştı.

Gazeteye göre Fransa ve İtalya'ya ipek böceği ihracatını artırmak mümkündü. Yeter ki "Fransa ve İtalya'da bu nev sanayi ile iştigal edenler derecesinde terakki etsinler" idi. O zaman harir ihracatı "fevkalade tevessü" edecekti, yaygınlaşacaktı. Aslında geç kalınmış değildi, yeter ki, üreticiler aşağıdaki hususları uygulayabilin:

- 1- Gayet halis cinsinden kozalar yetiştirerek ve tohumların cinslerini suret-i mükemmelede intihap ederek koza cinsinin ıslahı,
  - 2- İpek çekilecek kozaların gayet dikkatle seçilmesi,
  - 3- Kozaların fevkalade dikkatle harman edilmesi,
  - 4- İpeklerin pürüzsüz olması için gayet dikkatle çekilmesi."⁶
- Elbette, fabrikada kullanılan alet ve edevatın yenilenmesi de önemliydi.

Bursa üreticileri, Duyûn-ı Umûmiye'nin kontrolü sayesinde ipekteki pürüz sorununu çözerek, Fransa'ya ihracatı senelik 400-600 bin kilogram aralığına çıkarmışlardı.

UMUT GERÇEĞİ

MÜRSEL SÖNMEZ

Karamsarlık ve güvensizlik dumanında bizi boğmak isteyenlere karşı devlet ve millet olarak umudu yeşertecek bir dile ihtiyacımız var. O halde ters giden birçok şeyi düzeltmek için asıl iş umut etmekte, umudu büyütmede ve emekte...

Yaşama sevinci budanmış, gelecek kaygılarıyla zihni bulanmış olan günümüz insanının ana “gıda”lardan birisi de umuttur. Kubbealtı Lugatı’nda umut, “bir şeyin gerçekleşmesi ihtimâlinin verdiği ferahlatıcı duygu, ummaktan doğan ferahlık” olarak nitelendiriliyor. Hayat yolunun ufkuna, geleceğin bilinmezliğine doğru tutulan bir ışık gibidir umut. Bu ışık sayesinde yürünebilir, ancak o sayede hayata tutunmak gerçekleşebilir. Bu yüzdendir ki, insanlığı bir çeşit felç durumuna sokmak isteyenler, umutsuzluğun kara bulutlarını üzerimizden eksik etmiyorlar. Her durumda, umut ya da ümit, birey ve toplumların vaz geçilmez ihtiyaçlarındandır.

Umutsuzluk gündelik hayatı tıkadığı gibi, insan ve dolayısıyla toplumun üretim ve hamle kudretlerini felce uğratar. Umutsuzlukta sorumluluk üstlenilmez üstlenilirse de gerekleri yerine getirilmez. Bir çeşit hiççiliğe düşer insan. Benlik gelecekte nefes alamazsa, ona doğru yürüyecek mecali de kalmaz. Bu durum ise, yok olmanın başlangıcıdır. Umudu hayalcilik ile, hayali de hayalcilik ile karıştırmamak gerekir. Ayağı yere basan bir umutla, gerçekle bağı koparmamış olan hayal, yol arkadaşıdır.

Kitle iletişim araçlarının sürekli olarak her çeşit malûmat ile zihinlerini ve ruhlarını bombardımana tuttuğu insanlık, ruhsal ve zihinsel olarak yıpranmakta ve pelteleşmektedir. Özellikle, olumsuz ve umut kırıcı haberler karamsarlığa davetiye çıkarmakta, her şeyi bitmiş ve yitmiş göstermektedir. Yersiz korkular ve yapay kaygılar bir işe odaklanma ve çaba gösterme yeteneklerini köreltmektedir. Tam bu noktada şunu da düşünmeliyiz. Mâlum, İki bin yirmi beş yılı “Aile Yılı” olarak belirlendi. Evlilik ve nüfus artış oranlarının korkutucu derecede düşmesinde her yönü ve çeşidiyle umutsuzluk ve gelecek kaygısının ve bunları

besleyen olumsuz haberleri öne çıkarışın bir katkı ya da etkisi yok mudur? Somut gerçekliği ıskalamadan bir umut ayarı yapmamız gerekmez mi?

Elbette yaşanan sorunları görmezden gelerek ve kendi öz gücümüzün boyutunu bilmeden pembe tablolar çizerek bir umut kurgusu yapalım demiyorum. Eğer hayatta ve faal durumda isek, kendi çapımızda yapabileceğimiz işler, yönelebileceğimiz, hamle yapabileceğimiz hedefler vardır. Bireyden topluma, devletten millete doğru bir güven akımı gerçekleşmeli ki bu umuda ve gayrete dönüşsün, başarılarla süslensin.

Suratları asık, gergin ve öfkeli ve karamsar insanlar topluluğu olmaya doğru hızla gidiyoruz. En küçük olaylarda bile şiddet ve nefret tezahürleri ile karşılaşılıyor, sürekli bir şikâyet hattında yaşıyoruz. İnsan doğasında var olan bu gibi hallerin idare edilebilir düzeyine diyecek bir şey yok ama ne ki, bu durum haddi aşacak düzeyde gerçekleşiyor. Tatminsiz, güvensiz, kaygı bozukluğu içindeki insanların oluşturduğu bir toplumun geleceği olabilir mi?

Güzeli ve olumluyu görme, doğruyu takdir etme, yanlış ve çirkine karşı olma özellikleri ile gerçekleştiren olgunluklara ihtiyacımız olduğu gibi, gerçeğe tahammül edebilme ve her şeye rağmen umutlu olmayı başarabilmeye de ihtiyacımız var. Geleneğimizde rüyayı hayra yormak vardır, hatta denir ki “rüya görenin mi, yoranın mıdır?” Hayat da bir bakıma rüyadır ve hayra yormak gerekir. Bu hayra yoruş umudu, umut da insandaki “yaratıcı” kudreti harekete geçirir. Sonuçta birey, toplum ve devlet canlılığını korur ve idame ettirir. Karamsar yaşama alışkanlığı alışkanlıkların en kötüsüdür. Umud ise, bu karanlığa ışık düşürerek yola koyulmanın adıdır. Manevi ve zihinsel içeriği zayıflayan insan “bizatihi

Umut, “bir şeyin gerçekleşmesi ihtimâlinin verdiği ferahlatıcı duygu, ummaktan doğan ferahlık” olarak nitelendiriliyor. Hayat yolunun ufkuna, geleceğin bilinmezliğine doğru tutulan bir ışık gibidir umut.

zor” olan hayatta dayanma gücünü de yitirir. Oysa, insana “taşıyacağından fazlası yüklenmemiştir.” Yapabildiklerini yapanın önüne de imkân kapıları açılıp duracaktır.

Kendi gerçekliğimizin zemininden hareket ettiğimiz umut, kendimizi kandırmak değil inandırmaktır. Yalnızca sahip olduğumuz gerçeklik malzemeleri değil, aynı zamanda hayatın o akıl almaz dengesi ve “olmazların oluşu” yönü de umudu besleyen somut olgulardandır.

Karamsarlık ve güvensizlik dumanında bizi boğmak isteyenlere karşı devlet ve millet olarak umudu yeşertecek bir dile ihtiyacımız var. Tarih boyunca her çeşidiyle acılar ve zorlukların meydan aldığı bir dünyada yaşıyoruz. Bunda şaşırılacak bir şey de yok, umutsuzluğa kapılacak bir şey de. İnsanlık tarihi bu dersleri yeteri kadar verdi ve vermekte. O halde ters giden birçok şeyi düzeltmek için asıl iş umut etmekte, umudu büyütmede ve emekte. Umut, insanlık envanterindeki gerçek kalemlerindendir. Eksik olmamalı.

SORUN DA ÇÖZÜM DE ASIRLIK...

İSMAİL ŞEN

1930'lu yıllarda Giresun'da kutlanan Fındık Bayramından bir görüntü.

Türk tarımındaki sorunlarla ilgili küçük bir tarih araştırması, sorunların da çözüm önerilerinin de neredeyse 100 yıldır benzer olduğunu gösterir.

Fındık hakkında 1930'ların başında Kadro dergisinde yayınlanan yazı bunun en güzel örneklerinden biri...

İstanbul Ticaret Borsasının Altın Tohumlar toplantılarında, her ay katma değerli bir tarımsal ürünü ele alıyor, bu ürünün ekiminin yaygınlaşması, verimliliğinin artması için neler yapılması gerektiğini konuşuyoruz. Temmuz ayından beri, badem, Antep fıstığı, ceviz, yaban mersini, ahududu ve safran hakkında programlar yaptık.

Farklı da olsalar bu ürünlerin sorunları birbirine çok benziyor. Her toplantıda, fidan ıslahı, ileri teknoloji ve modern yöntemlerin kullanımı, ölçek ekonomisi, verimliliğin ve kalitenin artırılması gündeme geliyor ve benzer çözümler öneriliyor.

Özellikle teknoloji kullanımının yaygınlaşmamış olması, düşük verimlilik ve pazarlama sorunları katma değerli ürünlerin yaygınlaşmasının önündeki en önemli engeller.

Örneğin fındık. Türkiye, dünya fındık üretiminde lider olsa da ortalama verimliliğimiz oldukça düşük. Fındıktaki verimliliğin düşük olmasının diğerlerinden farklı ve fazladan bir nedeni daha var. İSTİB Meclis üyesi Çetin Topaloğlu'nun sık sık dile getir-

diği gibi, fındık bahçelerin çoğu eski ve bakımsız. Sahipleri bahçelerden uzak yaşıyorlar ve sadece hasat için geliyorlar. Bu sorunu bir kenara koyarsak fındıktaki sorunların çözümüyle ilgili söylenenler de diğerlerinin aynı...

Peki, eskiden farklı mıydı?

Yani sorunlar ne zamandır var ve çözüm önerileri yeni mi?

Kadro dergisinin 1932 Eylül sayısında Dr. Vedat Nedim (Tör) imzasıyla yayınlanan yazıya bir göz atalım. Yazıda fındık üretimimizin verim düşüklüğünden dem vuran Vedat Nedim Bey, fındık üretim alanları ve miktarı konusunda gerçekçi bir veriden yoksun olmamıza rağmen, bazı uzmanların Türkiye'deki fındık verimliliğinin dönüm başına 60 kilo olduğunu söylediklerini aktarıyor. Ardından İtalya'nın 160 ve İspanya'nın 158 kiloluk dönüm başına verimlilik rakamlarını paylaşarak soruyor:

"Bu gerilik neden ileri geliyor?"

Vedat Nedim Bey, tabiat şartlarının uygun olduğu-

nu, bu verim düşüklüğünü sadece fındık yetiştirme tekniğindeki geriliğimizle açıklayabileceğimizi söylüyor ve ekliyor:

“O halde, bugün 55 bin hektardan aldığımız ortalama 34 milyon kilo fındığa karşılık, yalnız 27 bin hektardan 80 milyon kilo fındık almak (...) ve memleketimize fındığın her sene temin ettiği 10 milyon lirayı, 20 ila 30 milyon liraya çıkarmak mümkün iken, bu niçin olamıyor?”

Dr. Vedat Nedim Bey’in cevapları, bizim her ay Altın Tohumlar toplantılarında konuşulanlara o kadar benziyor ki:

“Olamıyor, çünkü:

- 1- Fındık havzasının birçok yerlerinde fındık ziraatına müsait olmayan topraklar fındığa tahsis edilmiştir.
- 2- Toprak, fındık ziraatının gerektirdiği gibi hazırlanmaz.
- 3- Fidanlar iyi cinslerden seçilmez.
- 4- Fidan dikme usulümüz sakattır.
- 5- Fındıklıklarımız her türlü tımar ve bakımdan mahrumdur.
- 6- Hastalıklarla ve haşerelerle mücadele edilmediğinden ağaçlar haşere ve hastalık yuvası halinde bulunmaktadır.
- 7- Başka memleketlerde fındıklıklar özel oluşturul-

muş bahçe halinde iken, bizde yabani bir orman manzarası arz eder. Diz kapaklarına kadar yükselen yabani otlar, hasadı olumsuz etkilemektedir.”

Vedat Nedim Bey, bu sorunların düzelmesiyle verimliliğin artacağını ifade ve o yıllardaki devletçilik prensibine uygun yapılanmaları da önerir, “Fındık işi, bir Devlet işidir” der...

***

Birkaç yıl sonra, 1935’te toplanan Fındık Kongresinde de benzer sorunlar ve çözüm önerileri gündeme gelir. 17 Ekim 1935 tarihli Ulus gazetesinde yayınlanan, Fındık Kongresi Tarım Komisyonu tarafından hazırlanan kapsamlı raporda 22 maddelik öneri şu üç başlıkta sıralanır:

- 1- Yeni yapılacak fındık bahçelerinden alınacak tedbirler.
- 2- Mevcut yetişmiş fındıklıklarda yapılacak bakım, tımar ve ıslahat.
- 3- Fındığın devşirilmesi, harmanı ve pazara kuru, temiz, çeşitlere ayrılmış (sınıflandırılmış) fındık çıkarılması...

***

Vedat Nedim Bey’in tespitlerini ve Ulus gazetesindeki haberi, fındık üretimi ve ticaretiyle ilgilenen Meclis Üyemiz Çetin Topaloğlu’na aktardığımda “Durum o günden beri değişmemiş demek. Sorunlar da çözüm önerileri de aynı” dedi...

17 Ekim 1935 tarihli Ulus gazetesinde yayınlanan, Fındık Kongresi Tarım Komisyonu tarafından hazırlanan kapsamlı raporda 22 maddelik öneride bulunulur.

Kadro dergisi yazarları: Vedat Nedim Tör, Burhan Belge, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Şevki Yazman, Şevket Süreyya Aydemir ve İsmail Hüsrev Tökin bir arada.

BİK GENEL KURUL TOPLANTISI

TOBB Başkan Yardımcısı ve İSTİB Başkanı Ali Kopuz, Basın İlan Kurumu (BİK) 32. Dönem 8. Genel Kurul toplantısına katıldı. Toplantıda BİK Genel Müdürü Cavit Erkülinç mevzuatta yapmak istedikleri değişiklikler hakkında detaylı bilgi verdi.

İSTİB'DEN EĞİTİME DESTEK SÜRÜYOR

İstanbul genelinde çeşitli okul idareleri ile yapılan görüşmeler sonucunda belirlenen ihtiyaç sahibi öğrenciler için hazırlanan giyim yardımı hediye çekleri İSTİB Meclis Üyesi Alaattin Altuntaş tarafından ilgili okul yetkililerine teslim edildi.

İL MÜDÜRÜ SUAT PARILDAR'IN ZİYARETİ

İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürü Suat Parıldar, Tuzla Hizmet Biriminde İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz'u ziyaret etti. Parıldar, Tuzla Hizmet Birimini inceleyerek çalışmalar hakkında bilgi aldı.

CEZAYİRLİ YAZARDAN BAŞKAN KOPUZ'A ZİYARET

Cezayir Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi ve Yazar Prof. Dr. Mustafa Hayyati, İSTİB Başkanı Ali Kopuz'u ziyaret ederek, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan hakkında kaleme almayı planladığı kitapla ilgili bilgi verdi.

TÜRKİYE'DE İŞ DÜNYASI 4. YAŞINDA

İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz, Türkiye'de İş Dünyası Dergisi'nin 4. yıl lansmanına katılarak, dergi ekibinin nice başarılı çalışmalara imza atacağına inandığını söyledi.

TÜRKİYE’NİN GİRİŞİMCİ KADIN GÜCÜ ÖDÜL TÖRENİ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), TOBB Kadın Girişimciler Kurulu (KGK) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) iş birliğinde düzenlenen Türkiye’nin Girişimci Kadın Gücü Yarışması Ödülleri, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Nurten Öztürk’ün ev sahipliğinde düzenlenen törende sahiplerini buldu. Törene İSTİB’i temsilen Meclis Üyesi Işıl Reis Yorgun katıldı.

TARAKÇI CNBC-E VE ÜLKE TV’DE

İSTİB Meclis Üyesi Süleyman Tarakçı, CNBC-e’de e-Hayat ve Ülke TV’de de “Sevilay Sungur ile Elimine Bereketi” programına katılarak, yöresel mutfak kültürlerini ve tarladan sofraya olan sürecinin yerel ekonomiye katkısını anlattı.

İSTİB, UN VE UNLU MAMÜLLER SEKTÖR TOPLANTISINA KATILDI

İSTİB Unlu Mamuller Ticareti Meslek Komitesi Başkanı Serkan Sokur ve Fırıncılık Ürünleri Ticareti Meslek Komitesi Başkanı Orhan Özel Ekmek, Un ve Unlu Mamüller Sektörü Çalışma Toplantısına katıldı. İstanbul Ticaret Odası ev sahipliğinde düzenlenen toplantıda sektöre ait güncel gelişmeler, kar marjı ve ekmek fiyat tarifeleri, ruhsatsız faaliyet gösteren fırınlar ve İstanbul’da bulunan ruhsatlı fırınların kentsel dönüşüm sürecinde ruhsat hakları konuları ele alındı.

AKREDİTASYON BİLGİLENDİRME EĞİTİMİ

İstanbul Ticaret Borsası Akreditasyon Ekibi, “Yeni Akreditasyon Standardı Bilgilendirme Eğitimi” çerçevesinde İSTİB Akreditasyon Sorumlusu Hakan Kopuz tarafından verilen eğitimde bir araya gelerek, akreditasyon sürecine yönelik tüm süreçleri ve yenilikleri değerlendirdi.

KIYASLAMA TOPLANTISI

Rize Ticaret Borsası ile İstanbul Ticaret Borsası arasında İSTİB’in evsahipliğinde kıyaslama toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda iki borsa arasında üye ilişkileri işlemleri, kalite akreditasyon uygulamaları ile iyi uygulama örnekleri ele alındı. Kıyaslama çalışmasına, Rize Ticaret Borsası Genel Sekreteri İsmail Kocaman, İSTİB Genel Sekreteri Şule Karadeniz, Bilgi İşlem ve İstatistik Şube Müdürü Hüseyin Sancak ile Akreditasyon Sorumlusu Hakan Kopuz katıldı.

İSTİB’DE TEMEL İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

İstanbul Ticaret Borsası personeline İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) Uzmanı Kazım Ekizler tarafından “Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi” verildi. Eğitimlerde iş kazalarının sebepleri ve korunma prensipleri ile tekniklerin uygulanması konularının yanı sıra iş sağlığı güvenliği genel kuralları ve güvenlik kültürü hakkında bilgiler verildi.

İlan-ı Ziraat

“Rastgele yerden ziraat aletleri almayın, gazetemizden bilgi alın”

Bir Osmanlı tüccarı, Avrupa'dan getirdiği ama “test kullanımını” yapmadığı pulluğun satışı için Ziraat Gazetesi ile işbirliği yapar. Gazete Yazı İşleri Heyeti pulluğun bir çift ve iki çift öküz koşularak, çeşitli derinliklerde toprağı bellemesine nezaret eder. Test sonucu pullukla “işlenmemiş arazide pek güzel iş görüleceğı” anlaşılır. Hatta pulluğun kırılan parçalarının kolaylıkla demirciler tarafından tamir edileceğı görülür. Gazete, bozulan parçalarının tamir, yedek parçalarının tedarik edilemediğini öne sürerek, “Avrupa'nın pullukları hiçbir şeye yaramıyor, yine biz eski bildiğimizden ayrılmayalım” diyenlere, rast gelen yerden ziraat aletleri almamalarını hatırlatır ve bizzat testine tanıklık ettikleri bu pulluğı satın almalarını tavsiye ederek, ziraat aletleri hakkında malumat almak isteyenlerin idarehanelerine müracat etmelerini ister.

İlan Metni:

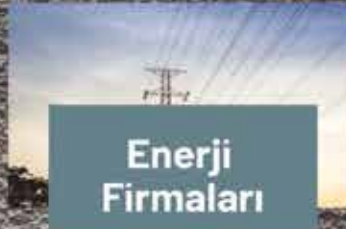
Ehven fiyata pulluk...

“Şu resmi görülen pulluk Alaca Hamam karşısında kağıt tüccarından Horasancıyan Efendi'nin üç numaralı mağazasında ehven fiyatla satılmaktadır. Bu pulluğı alıp kullanmakta olan zevat her veçhile muhsenatından [iyiliklerinden] bahsetmektedirler. Gerek pulluktan almak ve gerek Avrupa'dan sair ziraat edevatı celbetmek arzusunda bulunan zevatın efendi-i mumailiye [anılan efendiye] müracaat eylemeleri ilan olunur.”

İSTİB ANLAŞMALI KURUMLAR

İstanbul Ticaret Borsası,

üyeleri için kurumsal indirim anlaşmaları yapıyor...

Siz de yararlanın

İSTİB Üyesi olmak ayrıcalıktır...

İSTANBUL TİCARET BORSASI
İSTANBUL COMMODITY EXCHANGE 1924

www.istib.org.tr

